

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding

Master of Urban and Area Development

Deeltijd

inclusief beoordeling joint degree

**Hogeschool Utrecht en
Saxion Hogeschool**

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Master of Urban and Area Development
Deeltijd

inclusief beoordeling joint degree

Hogeschool Utrecht en
Saxion Hogeschool
CROHO nr. 70086

Hobéon Certificering

Datum

21 juni 2013

Auditpanel

Dhr. Drs. R.B. van der Herberg (voorzitter)

Mw. Ir. J. Geerling

Mw. Arch. D.P.L.G. S. Rousseau

Mw. Dr. Ir. M.A.R. Oostra

Mw. E. van Looij (student)

Secretaris

Mw. H. Bleijs BSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	3
5.	OORDELEN JOINT DEGREE	27
6.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	31
7.	AANBEVELINGEN	33
	BIJLAGE I Scoretabel	35
	BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	37
	BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma	41
	BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels	43
	BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten	47
	BIJLAGE VI Overzicht auditpanel	49

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht en Saxion Hogeschool
status instellingen (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Hogeschool Utrecht: nog niet bekend Saxion Hogescholen: positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Master of Urban and Area Development
registratienummer croho	70086
domein/sector croho	Techniek
oriëntatie opleiding (hbo – wo)	hbo
niveau opleiding (associate degree – bachelor – master)	master
graad en titel	Master of Urban and Area Development
aantal studiepunten (ec's)	60
afstudeerrichtingen	n.v.t.
onderwijsvorm(en) ¹	Module-onderwijs
locatie(s)	Utrecht
variant(en)	Deeltijd
relevante lectoraten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duurzame Leefomgeving (Saxion) ▪ Regie Stedelijke Vernieuwing (o.a. HU + HR) ▪ Stedelijke Infrastructuur en Mobiliteit (HR)
datum audit / opleidingsbeoordeling	7 maart 2013

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan: afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Basisgegevens **hbo-masteropleiding**, deeltijd²

instroom (aantal)	2008	2009	2010	2011 ³	2012
deeltijd	17	15	11	-	6 ⁴
rendement (percentage) ⁵	2008	2009	2010	2011 ⁶	
deeltijd	82%	67%	45 %	nbn	
Docenten (aantal + fte)	aantal		Fte		
deeltijd	65		1,02		
Opleidingsniveau docenten (percentage) ⁷	Bachelor	Master	PhD.		
deeltijd	1 v/d 11	8 v/d 11	2 v/d 11		
docent-student ratio ⁸	1: 12				
contacturen (aantal) ⁹ incl. projectweken en trainingen	1 ^e jaar	2 ^e jaar			
deeltijd	10	5,6			

² Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012

³ Wegens te weinig inschrijvingen is de opleiding in het jaar 2011-2012 niet gestart

⁴ Feitelijke situatie is dat er 6 studenten waren ingeschreven op de peildatum 1 september 2012. In het najaar van 2012 zijn er nog 2 studenten ingestroomd. Naast deze groep van vaste studenten waren er elke periode aanvullend circa 3-5 masterclass-deelnemers. Zie verderop in dit rapport bij Standaard 2 onder 'Instroom'.

⁵ Het aandeel van het totaal masterstudenten dat het masterdiploma haalt in de nominale studieduur+ één jaar, zo mogelijk van de laatste drie cohorten

⁶ Nog geen cijfers aangezien MUAD een 2 jarige opleiding is

⁷ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁸ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁹ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De Master of Urban and Area Development (MUAD) is een tweejarige hbo-master deeltijdopleiding bestaande uit zes modules of 'masterclasses' plus een afsluitende Masterproef. MUAD leidt deelnemers (studenten) op tot professionals in de stedelijke vernieuwing en gebiedsontwikkeling.

De opleiding ontstond uit het samenwerkingsverband tussen Hogeschool Utrecht (HU), Hogeschool Rotterdam (HR), Saxion, Avans Hogeschool, Hogeschool Zuyd en Hogeschool van Amsterdam dat resulteerde in het landelijk werkende lectoraat Regie Stedelijke Vernieuwing (RSV). Na een 'Toets Nieuwe Opleiding' in 2006 ging MUAD in 2008 van start.

Op het moment van de audit zijn drie hogescholen, en wel Saxion, HR en HU, gezamenlijk eigenaar van MUAD. Zij verzorgen elk een evenredig deel van het onderwijs. HU is penvoerder van het samenwerkingsverband en verzorgt de organisatie en uitvoering van. HR stapt uit het samenwerkingsverband aan het eind van studiejaar 2012-13. Saxion en HU gaan samen verder.

Saxion en HU hebben tot nu toe beide een eigen accreditatie (Toets Nieuwe Opleiding 2006) voor MUAD en vragen nu –op basis van een gezamenlijke audit en dit rapport- voor MUAD voor het eerst her-accreditatie aan. Tegelijkertijd wordt een joint degree aanvraag ingediend.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

MUAD is een unieke opleiding in Nederland en is derhalve niet gebaseerd op een landelijk vastgesteld opleidingsprofiel, maar ontstaan vanuit de synergie tussen onderwijsinstellingen en het werkveld. De huidige set eindkwalificaties is opgesteld door lectoren van verschillende lectoraten, met onderliggend een uitgebreide werkveldconsultatie.

MUAD leidt haar deelnemers op tot professionals in de stedelijke vernieuwing en gebiedsontwikkeling: regie-voerende professionals met kennis van regelgeving en procedures en met oog voor een combinatie van doelstellingen (fysiek-ruimtelijk, sociaal-economisch, duurzaam en cultureel) die draagvlak en betrokkenheid kunnen genereren.

Van de afgestudeerde master wordt verwacht dat hij of zij op, waar nodig wetenschappelijk, onderzoek gefundeerde adviezen kan ontwikkelen voor complexe opgaven in het beroepenveld. En dat hij een leidinggevende rol in het werkveld kan vervullen. De project- en discipline-overstijgende insteek van MUAD vraagt om een groot abstractievermogen van studenten. Samenwerken, een helicopterview ontwikkelen en verbinden zijn aspecten die ruim aan bod komen in deze master.

MUAD heeft haar visie op het beroep vertaald in drie hoofdcompetenties: Onderzoeken, Ontwerpen & Ontwikkelen en Regievoeren. De uitwerking van de doelstellingen in drie hoofdcompetenties en deelcompetenties is volgens het panel adequaat vormgegeven. Het panel heeft vastgesteld dat MUAD de grote veranderingen in het werkveld, gerelateerd aan de economische crisis, goed op het netvlies heeft. 'Het roer moet om in de gebiedsontwikkeling', aldus MUAD, naar een meer vraag-gestuurde, creatieve en interdisciplinaire aanpak. De economische situatie vergt duurzame privaat-publieke oplossingen die in deze opleiding ruimschoots aan bod komen. Het panel beaamt dit.

Het panel stelt vast dat door de betrokkenheid van het beroepenveld en de deskundige lectoren in de ontwerpfase de opleiding stevig verankerd is in het beroepenveld. Dat heeft een mooie niche-opleiding opgeleverd die naar de mening van het panel in een behoefte voorziet. Bovendien ziet het panel dat ook na de initiële fase het beroepenveld betrokken blijft. Met name via de lectoren en hun praktijkconnecties en ook via de Raad van Advies als afspiegeling van het werkveld.

De opleiding heeft een visie op internationalisering; het nader preciseren en vastleggen van die visie en de ambitie van de opleiding ten opzichte van internationalisering is volgens het panel noodzakelijk om het opleidingsprogramma op de internationale inhoud beter te kunnen sturen. De opleiding beaamt dat en de opleiding ontwikkelt op dit aspect gestaag door. Het panel is tevreden over wat de nog jonge opleiding in haar korte bestaan toch al op dit aspect gerealiseerd heeft.

Op het gebied van onderzoek is er in de paar jaar dat MUAD bestaat bewonderenswaardig veel bereikt. Ook voor onderzoek geldt dat nader preciseren en vastleggen van de ambitie, een proces dat overigens reeds ingezet is, belangrijk is om de opleiding op dit aspect nog beter te kunnen sturen.

Op basis van beoordeling van de eindkwalificaties en de sterke verankering in het werkveld zou een goed voor deze standaard te verantwoorden zijn. Ook op de aspecten internationalisering en onderzoek zijn al flinke stappen gezet voor zo'n jonge opleiding. Het panel waardeert dat, maar ziet ook dat explicitering/afbakening nodig is om ook deze aspecten op dusdanig niveau te krijgen dat op deze standaard een 'goed' als oordeel te verantwoorden is. Dat laatste is voor het panel de doorslaggevende reden om deze standaard als 'voldoende' te beoordelen.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving (goed)

MUAD heeft een tweejarig programma (60 EC) dat bestaat uit zes 10-weekse masterclasses en een masterproef (de afstudeerfase) van 20 weken.

De masterclasses hebben een gebiedstype als thema (bijvoorbeeld 'Stad & Regio' of 'Bedrijventerreinen') en steeds een vergelijkbare opbouw. Kennis verwerven deelnemers via seminars en vaardigheden leren deelnemers in trainingen. Ook zijn er onderzoeksprojecten, waarin deelnemers fictief werken in de beroepspraktijk aan de integrale ontwikkeling van kennis en vaardigheden die hen in staat stellen om als proces- en gebiedsmanager binnen de stedelijke vernieuwing te functioneren. Daarnaast is ruimte voor reflectie en persoonlijke ontwikkeling middels coaching en intervisie.

Het panel beoordeelt het programma van MUAD als evenwichtig volgens een heldere opzet. Het bedient de kenniscomponent, vaardigheidscomponent en houdingscomponent en biedt ook mogelijkheden voor actualiteit en internationalisering die in elke masterclass aan de orde komen. Het is tevens een mooi model waarbinnen groepswork en individuele deelnemer-bijdrage elkaar complementeren.

De indeling in masterclasses biedt, volgens het panel, relatief eenvoudig de mogelijkheid voor actualiseringsaanpassingen wat in de recent sterk veranderende markt een groot voordeel is. Tevens blijkt dit een goede troef om toename van de instroom te generen, doordat deelnemers losse modules kunnen volgen.

Het programma is volgens het panel een sterke afspiegeling van wat de opleiding beoogt. Het panel vertrouwt erop dat verdere explicitering van zowel het onderzoeks- als het internationale aspect ook in het programma zijn doorwerking zal vinden. In het programma zijn beide aspecten overigens aantoonbaar aanwezig.

Het panel trof een zeer gemotiveerd en deskundig team in een goed toegesneden organisatie, met per masterclass een sterk samenwerkend duo van lector en periode-coördinator. De laatste houdt op adequate wijze zowel de kwaliteit van de vele gastdocenten als de onderwijsinhoud in de gaten.

Op basis van de CV's van docenten concludeert het panel dat deze personen inhoudelijk deskundig genoeg zijn voor hun takenpakket bij MUAD. Lectoren en periode-coördinatoren hebben allen minimaal masterniveau. Een enkele lector is gepromoveerd en lectoren zijn in ieder geval 'outstanding professionals'. MUAD zet ruim voldoende personeel in; dat blijkt uit de docent-student ratio's van 1:12 (colleges en trainingen).

De brede variatie in achtergronden van de docenten is passend bij de doelstellingen om studenten met brede, project- en discipline-overstijgende blik op te leiden. Bovendien is het team geworteld in de praktijk, bijna alle docenten zijn daarin ook werkzaam. Dat sluit aan bij praktijkgerichte insteek van deze masteropleiding. Naast de vaste docenten houdt MUAD de praktijk nabij door veel gebruik te maken van gastdocenten. Dit zijn relevante gastdocenten, afkomstig van universiteiten of uit voor MUAD relevante organisaties. Via structurele evaluaties onder de deelnemers (die doorgaans zeer tevreden zijn over hun docenten) en via de periode-coördinatoren, monitort MUAD het inhoudelijk en didactisch niveau van deze docenten.

De voorzieningen als huisvesting, mediatheek en digitale leeromgeving zijn op orde. Het panel vindt het sterk dat projectweken op locatie zijn.

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding beschikt over een enthousiast en zelfkritisch team met deskundige lectoren en docenten, die met elkaar een zeer actueel en samenhangend masterprogramma bieden. Ook de voorzieningen zijn prima op orde. Wat de opleiding in haar korte 4-jarige bestaan tot nu toe heeft opgebouwd is van zeer goede kwaliteit, aldus het panel. Derhalve komt het panel tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

Standaard 3. Toetsing en beoordeling en gerealiseerde eindkwalificaties

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding een adequaat systeem van toetsen heeft opgezet (en heeft vastgelegd in een toetsplan), passend bij de inhoud, het didactisch concept en de praktische oriëntatie van MUAD. Doordat de competenties helder uitgewerkt zijn in deelcompetenties en beoordelingscriteria ziet het panel terug dat de eindkwalificaties ook daadwerkelijk getoetst worden. De opleiding is op dit aspect zelfkritisch en gericht op verdere ontwikkeling van dit systeem en de uitvoering ervan. Het panel vraagt aandacht te blijven houden voor meer-ogenbeleid en standaard externe beoordelaars bij de scriptie. De studiehandleidingen kunnen op het aspect van toetsing en beoordeling uniformer. Dat geldt ook voor de beoordelingsformulieren en de feedback naar deelnemers. Het auditpanel was echter onder de indruk van persoonlijke en scherpe beoordelingen die zij doorgaans aantrof bij producten van deelnemers.

Het panel vindt het bovendien belangrijk, dat de deelnemers over het algemeen tevreden zijn over de toetsen.

Voor de beoordeling van de meesterproeven zijn er uitgebreide beoordelingsformulieren die ook goed gebruikt worden en die het auditpanel inzicht gaven in de beoordelingen van de masterproef. Die beoordelingen door MUAD kwamen grotendeels overeen met de mening van het panel.

Het auditpanel is van oordeel, dat de afgestudeerden over het algemeen een voldoende tot goed masterniveau hebben bereikt. Het panel ziet graag het internationale aspect sterker terug in de masterproeven. Het panel is positief over de onderzoeksvaardigheden op het niveau van de deelnemers.

Het gegeven dat het werkveld tevreden is over het gerealiseerde masterniveau van de afgestudeerden en dat alumni meldden dat zij zich in de verschillende rollen verder verbreed en verdiept hebben, weegt eveneens mee in het positieve oordeel van het auditpanel. Het panel komt tot een oordeel 'voldoende' voor het toetsen en beoordelen en de gerealiseerde eindkwalificaties.

Algemene conclusie

Naar de mening van het panel is MUAD een mooi vormgegeven opleiding die in haar korte bestaan al veel heeft bereikt. Een opleiding die goed aansluit bij de praktijkvraag om een specifieke professional en die zeer praktijkgericht is.

Het auditpanel is zeer tevreden over de inhoud en vormgeving van het programma, de lectoren en docenten en de voorzieningen. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'goed'. Omdat standaard 1 en 3 naar het oordeel van het auditteam voldoende zijn en er voor de jonge opleiding nog ontwikkelmogelijkheden zijn, komt het auditteam op dit moment tot een eendoordeel 'voldoende' voor de opleiding.

Joint degree

De aanvraag voor accreditatie van de opleiding gaat gepaard met een aanvraag voor een joint degree. Het auditteam heeft geconstateerd, dat in een samenwerkingsovereenkomst is geformaliseerd en dat de benodigde voorzieningen zijn getroffen opdat Hogeschool Utrecht en Saxion Hogeschool er in gezamenlijkheid voor zorgen, dat de opleiding op alle terreinen, programma, kwaliteitszorg, examencommissie, werkveld en deelnemers, naar behoren functioneert. Het auditteam adviseert de NVAO daarom de hogescholen toestemming te geven een gezamenlijke graad van MUAD aan de studenten uit te reiken.

Den Haag, 21 juni 2013

drs. R.B. van der Herberg,
voorzitter

H. Bleijs BSc,
secretaris

3. INLEIDING

MUAD leidt op tot professionals in de stedelijke vernieuwing en gebiedsontwikkeling: projectleiders, procesmanagers en adviseurs die complexe transformatieopgaven kunnen aansturen, vaardig zijn in proces-, project- en programmamanagement en publiek-private samenwerking. Ze hebben kennis van regelgeving en procedures, oog voor combineren van doelstellingen en kunnen draagvlak en betrokkenheid genereren.

Ontstaan van de opleiding

Hogeschool Utrecht (HU), Hogeschool Rotterdam (HR) en Saxion zijn in september 2008 gestart met het aanbieden van de Master of Urban and Area Development. De opleiding is ontstaan vanuit een samenwerkingsverband van Hogeschool Utrecht, Hogeschool Rotterdam, Saxion, Avans Hogeschool, Hogeschool Zuyd en Hogeschool van Amsterdam dat resulteerde in het landelijk werkende lectoraat Regie Stedelijke Vernieuwing (RSV). Dit lectoraat werkte aan de verbinding tussen de marktvraag van diverse partijen, zoals corporaties, gemeenten, adviesbureaus en ontwikkelaars, en de bacheloropleidingen ten einde goede professionals op te leiden. Tijdens deze exercitie bleek destijds tevens behoefte aan een masteropleiding. Het lectoraat RSV is gestart met de ontwikkeling van een masteropleiding. Op basis van marktonderzoeken is dit door 3 lectoraten van HU, Saxion en HR verder uitgewerkt tot de opleiding MUAD.

Eigenaarschap, management en plaats binnen de faculteiten en instituten

Saxion, HR en HU zijn op dit moment gedrieën eigenaar van MUAD en verzorgen gezamenlijk een evenredig deel van het onderwijs. De Stuurgroep MUAD is het besluitvormende orgaan waarin belanghebbenden van betrokken hogescholen op directieniveau vertegenwoordigd zijn. Deze stuurgroep delegeert beheersmatige en organisatorische uitvoering van de opleiding aan het opleidingsmanagement.

HU is penvoerder van het samenwerkingsverband en verzorgt vanuit dit penvoerderschap de organisatie en uitvoering van MUAD. HU is organisatorisch verdeeld in faculteiten. MUAD valt binnen HU onder de Faculteit Natuur & Techniek (FNT) binnen de 'Academie voor Techniek en Innovatie' (ATI). Deze Academie bestaat uit drie professionele masters. Naast MUAD kent de Academie nog de Master of Informatics en de Master of Engineering. Binnen Saxion is MUAD ondergebracht bij de Academie Ruimte Ontwikkeling en Bouw en binnen Hogeschool Rotterdam binnen het Instituut voor Gebouwde Omgeving.

Ontwikkelingen sinds vorige accreditatie

MUAD is in 2008 gestart met een 2-jarige programma bestaande uit zes modules of 'masterclasses' plus een afsluitende Masterproef. Door de economische crisis nam de instroom af van 17 studenten in 2008 tot 11 in 2010. In 2011, was het aantal aanmeldingen te gering om voldoende kwaliteit te kunnen bieden en is de opleiding niet van start gegaan. In samenspraak met het werkveld is in 2011 en 2012 gekozen voor het omvormen van MUAD naar een flexibele master. Een master waarbij deelcertificaten kunnen worden behaald voor losse modules en er tussentijds, per module, kan worden ingestroomd. Met dit nieuwe concept is in 2012 een doorstart gemaakt. Dit heeft in de eerste module van september 2012 geresulteerd in een totale instroom van 13 deelnemers, (6 tweejarige master deelnemers en 7 masterclass deelnemers).

Een andere recente ontwikkeling is de terugtrekking van Hogeschool Rotterdam uit het samenwerkingsverband. De andere twee partijen gaan samen verder. Ten tijde van de audit verzorgde Hogeschool Rotterdam nog een deel van het programma.

Verbeteringen sinds de vorige accreditatie (2008) en interne audit (2011)

In het vorige accreditatierapport (Toets nieuwe opleiding 2008) zijn plus- en verbeterpunten genoemd. Pluspunten vond de NVAO onder meer sterke nadruk op beroepspraktijk, gekwalificeerd personeel dat hiertoe goede verbindingen legt en een evenwichtig programma. Punten die het huidige auditpanel nu ook vaststelt. MUAD werkt eraan deze positieve aspecten te behouden en te versterken. Met name de masterclass-coördinatoren spelen hierin een goede rol, constateert het panel.

De NVAO heeft als verbetering geïnitieerd dat de naam van de opleiding (oude naam: Master of Urban Management and Area Development veranderd werd in Master of Urban and Area Development om beter aan te sluiten bij het competentieprofiel waarin regie voeren een belangrijkere positie heeft dan 'managen'. Een ander verbeterpunt betrof het verhelderen van de koppeling tussen leerdoelen en eindtermen. Op dit punt heeft de opleiding aantoonbaar een verbetering gemaakt, volgens het huidige auditpanel, o.a. middels een schema waarin deze koppeling inzichtelijk is gemaakt.

In 2011 is i.o.v. de faculteitsdirectie (FNT) een interne audit uitgevoerd (met als norm het kader 'Beperkte Opleidings Beoordeling' NVAO). Op dat moment waren van de nog zeer jonge opleiding slechts enkele studenten afgestudeerd. Deze audit leidde tot een ontwikkelingsagenda.

Belangrijke inhoudelijke constatering waren:

- **EINDTERMEN:** Evenwicht krijgen tussen wat noodzakelijk is voor het werkveld en realiseerbaar voor de opleiding.
>Resultaat: De eindtermen zijn aangepast; zijn reëel te behalen en behelzen toch nog het brede beroepsdomein.
- **PROJECTWEEK:** De student meer ruimte geven om te leren. De opleiding moet beter inspelen op niveau verschillen tussen studenten.
>Resultaat: in 3 van de 6 projecten moet de student nu zijn eigen competentievraag verwerken in het groepsplan van aanpak. Dit spreekt de student door met de docent (inhoudelijk) en met zijn coach (leerproces). Na afloop wordt ook de realisatie ervan besproken.
- **NAAMSBEKENDHEID:** Prioriteit voor het verder 'vermarkten' van de opleiding.
>Resultaat: Er is een marketingplan. Het auditpanel ziet hier nog mogelijkheden om via de alumni nog winst te behalen. (Zie ook standaard 2 en hoofdstuk 7 Aanbevelingen)

In de bovengenoemde ontwikkelingsagenda (verbeterplan(november 2011) is tevens aandacht voor de doorontwikkeling van de internationale oriëntatie, monitoren van competentiegroei bij studenten en afdekking van alle eindkwalificaties in het programma. Van al het bovenstaande is een substantieel deel inmiddels gerealiseerd. Op het gebied van operationalisering van de eindtermen en beoordelingscriteria is nog winst te behalen. In de ene masterclass is dit beter uitgewerkt dan in de andere. Het panel benadrukt echter tevreden te zijn over de continue kwaliteitsontwikkeling die zichtbaar is bij de nog jonge opleiding.

Blik op de toekomst

In de audit meldde de opleidingsdirecteur dat het terugtreden van HR uit het eigenaarschap van de opleiding niet betekent dat de expertise van deze hogeschool ook verdwijnt. Via het inhuren van expertise kan men continuïteit van de opleiding borgen. De opleiding heeft een migratieplan opgesteld waarin de overgang van beëindiging van het samenwerkingsverband naar de nieuwe samenwerking tussen HU en Saxion en de betekenis hiervan voor de inhoud en organisatie van het onderwijs is beschreven.

De kern hiervan is dat inhoudelijk en organisatorisch adequate maatregelen zijn genomen om als joint degree van HU en Saxion verder te gaan. Het auditpanel vindt het migratieplan adequaat en passend bij de situatie.

Joint degree

Om onderwijskundige redenen, rekening houdende met de kleinschaligheid van de opleiding en het bundelen van de expertise van beide partijen ten behoeve van constante kwaliteit, heeft het gezamenlijk aanbieden van de opleiding en graad belangrijke voordelen, wat conform artikel 7.3c van de WHW een eis is voor het mogen aanbieden van een joint degree. In de praktijk is er al sprake van een intensieve samenwerking. Die ontstond omdat de studenteninstroom lager dan begroot bleef waardoor onderwijs geconcentreerd bleef op één plek (HU) en niet zoals bedoeld bij de twee (en tijde van de audit nog drie) hogescholen.

Saxion en HU hebben tot nu toe beide een eigen accreditatie voor MUAD en vragen nu –op basis van een gezamenlijk audit en dit onderhavige rapport- voor de gezamenlijke opleiding opnieuw accreditatie aan. Tegelijkertijd met de aanvraag voor her-accreditatie wordt een joint degree aanvraag ingediend. Het auditpanel heeft bij elke standaard uit het beoordelingskader een uitspraak gedaan over de ‘totaliteit van de gezamenlijke opleiding’ ter onderbouwing van de joint degree- aanvraag. In hoofdstuk 5 zijn deze uitspraken en de conclusie van het panel opgenomen.

De opleiding spreekt liever over ‘deelnemers’ dan over ‘studenten’. In dit rapport worden de termen ‘studenten’ en ‘deelnemers’ echter beide gebruikt. Waar wij, verwijzend naar de deelnemer, ‘hem of hij’ gebruiken, kan vanzelfsprekend ook ‘haar of zij’ gelezen worden.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

MUAD is een unieke opleiding in Nederland en wordt enkel aangeboden in het samenwerkingsverband van de Hogeschool Utrecht en Saxion (en op het moment ook nog Hogeschool Rotterdam). Enigszins vergelijkbaar zijn de hbo Master of Real Estate van Tias Nimbas Businessschool en de wo Master of City Developer (MCD) door de EUR en TU Delft. Echter eerstgenoemde heeft een smaller profiel en grotere focus op vastgoedontwikkeling en de MCD is minder praktijkgericht. Omdat er geen landelijk bekend opleidingsprofiel vastgesteld is waarnaar wij kunnen verwijzen, is deze standaard uitgebreid beschreven. Dit om een begrijpelijk beeld en context te schetsen van deze opleiding.

Visie op beroep en actuele situatie in NL

MUAD leidt op tot professionals in de stedelijke vernieuwing en gebiedsontwikkeling: projectleiders, procesmanagers en adviseurs die vanuit de verschillende organisaties waarin zij werken, complexe transformatieopgaven kunnen aansturen. Deze professionals zijn vaardig in proces-, project- en programmamanagement, publiek-private samenwerking. Ze hebben kennis van regelgeving en procedures, oog voor een combinatie van meerdere doelstellingen (fysiek-ruimtelijk, sociaal-economisch, duurzaam en cultureel) en kunnen draagvlak en betrokkenheid genereren.

Inspelend op de actuele situatie in Nederland stelt MUAD in haar mission statement: De transformatie van bestaand stedelijk gebied is de afgelopen jaren gedomineerd geweest door een fysiek- ruimtelijke insteek, een projectmatige aanpak en een zoektocht van publieke en private partijen naar hun rol. De recente kredietcrisis en bezuinigingen maken duidelijk dat 'het roer om moet' naar een meer vraaggestuurde, creatieve en interdisciplinaire aanpak. Een aanpak waar ruimte is voor duurzame relaties met investeerders. Er is grote behoefte aan professionals bij publieke en private partijen die begrip hebben voor de complexe processen die spelen bij de transformatie van bestaand stedelijk gebied.

MUAD heeft in lijn met het bovenstaande aandacht voor: aanpak en beheer van wijken, herbestemming van erfgoed en kantoren, zorg voor de randen van stad en land, herstructurering van bedrijventerreinen, knooppunten van vervoer, krimp- en groeiregio's. Studenten (de opleiding spreekt liever over 'deelnemers') leren en ondervinden tijdens de opleiding hoe: multipartijen-samenwerking werkt, kwaliteits- en duurzaamheidseisen vorm en inhoud kunnen krijgen, om te gaan met financiën en regelgeving, meerdere doelstellingen gecombineerd kunnen worden (fysiek- ruimtelijk, sociaal economisch en cultureel). Met name het multidisciplinaire aspect en de vaardigheid om 'over de schotten van de vakdisciplines binnen de sector heen kunnen kijken' verdiepen deze masteropleiding ten opzichte van het bachelorniveau. Ook op het gebied van internationalisering en onderzoek beoogt MUAD meer dan een bachelor opleiding. MUAD is een deeltijdopleiding en richt zich op werkende professionals met 3 jaar werkervaring.

Volgens het panel voelt de opleiding goed aan dat gebiedsontwikkeling een andere optiek heeft dan vroeger. De opleiding voorziet bovendien in een belangrijke vraag vanuit het werkveld naar specifieke professionals en heeft daarmee een goede strategische niche in de markt gevonden. De economische situatie vergt om privaat-publieke oplossingen die in deze opleiding ruimschoots aan bod komen aldus het panel. Het is daarom erg jammer dat uitgerekend nu de economie zo is dat werkgevers minder geld willen investeren in "upgraden" van hun personeel. Het is een grote opgave voor MUAD om deze periode door te komen, zeker om dat deze deeltijdopleiding gericht is op werkende professionals en de opleidingskosten doorgaans door de werkgever voldaan worden. De recente, op advies van de Raad van Advies doorgevoerde, flexibilisering van het programma (aanbieden van afzonderlijke masterclasses) is een strategie om de economische crisis te overleven. De masterclasses kunnen nu ook los gevolgd worden en worden afgesloten met deelcertificaten wat beter aansluit bij de huidige behoeften van de werkgevers.

Eindkwalificaties

Zoals gezegd, aan MUAD ligt geen standaard landelijk beroepsprofiel ten grondslag. De opleiding ontstond vanuit een samenwerkingsverband van hogescholen, alle deelnemers aan het lectoraat Regie Stedelijke Vernieuwing (RSV). Het RSV signaleerde in de markt de behoefte aan een masteropleiding en onderzocht -gesteund door o.a. kenniscentra en bedrijven middels kwalitatief en kwantitatief marktonderzoek- aan welke competenties in het werkveld behoefte was. Op basis van dat onderzoek, waarbij het beroepenveld nauw betrokken was, heeft een team van docenten en lectoren van de drie voornoemde hogescholen in 2008 een competentieprofiel opgesteld. Dit geeft in belangrijke mate weer dat het ontstaan van de opleiding zeer directe aansluiting heeft bij het werkveld. De eindkwalificaties, die de basis van het curriculum vormen, zijn opgesteld vanuit lectoraten i.c. door lectoren die, zo constateert het panel uit hun CV's en achtergronden, elk veel en relevante praktijkkennis hebben. Daardoor is een vanzelfsprekende aansluiting van het onderwijs bij de beroepspraktijk geborgd.

MUAD heeft haar visie op het beroep vertaald in drie MUAD hoofdcompetenties:

- **Onderzoeken;** De deelnemer laat in communicatie, houding, gedrag en kennis zien bestaande kennis over en van domeinen en actuele casussen in te kunnen zetten voor de onderhanden complexe casus. En deze casus zo optimaal mogelijk op een valide en betrouwbare wijze aan te kunnen vullen met relevante nieuwe kennis. Als professional moet de deelnemer in staat zijn bij te dragen aan de kennisontwikkeling op het vakgebied.
- **Ontwerpen & Ontwikkelen;** Als professional moet de deelnemer in staat zijn middels ontwerpen & ontwikkelen bij te dragen aan de kennisontwikkeling op en vanuit complexe casussen.
- **Regie voeren;** Deelnemer laat zien voor complexe casussen regie te kunnen voeren door een adequate toepassing van (project-, proces-, programma) managementvaardigheden en zonedig de daarvoor benodigde vakgebieden te bestuderen. Als professional moet de deelnemer in staat zijn te laten zien zich continu te ontwikkelen op het eigen handelen.

In de competentiematrix (aangepast november 2012 zie bijlage II) zijn de competenties uitgewerkt in deelcompetenties of eindtermen. Ter illustratie:

Bij de hoofdcompetentie 'onderzoeken' hoort de eindterm 'Zet bestaande en actuele kennis en bevindingen in voor eigen onderzoek'. Bij 'ontwerpen en ontwikkelen' hoort de eindterm 'ontwerpt oplossingen op basis van relevante kaders van partijen, de casus, beheersmiddelen en tijd'. En 'stelt de strategie of het advies bij als de omstandigheden daar om vragen' is een eindterm van de competentie 'regie voeren'. Op aanraden van eigen examencommissie zijn bij deze eindtermen ook beoordelingscriteria opgesteld.

Het panel vindt deze opdeling in hoofdcompetenties en de uitwerking ervan adequaat. Het begrip 'ontwerpen' deed het panel aanvankelijk vermoeden dat het 'ruimtelijke creatie' betrof leidend tot een ruimtelijk plan. MUAD heeft daarop uiteengezet dat zij met ontwerpen doelt op de creatie van meer abstracte begrippen als 'processen, adviezen en oplossingen'. Bovendien blijkt uit evaluaties dat ook de deelnemers de competenties relevant vinden.

Masterniveau

Het auditpanel stelt vast dat MUAD verdiepend en verbredend is t.o.v. de bestaande bacheloropleidingen in het domein. Van de afgestudeerde master wordt verwacht dat hij, waar nodig wetenschappelijke, op onderzoek gefundeerde adviezen kan ontwikkelen voor complexe opgaven in het beroepenveld. Deze opgaven, die in de opleiding via casuïstiek aan de deelnemers gepresenteerd worden, zijn altijd multidisciplinair en vergen altijd het afwegen van verschillende belangen, ideeën en voorstellen. De drie hoofdcompetenties komen in meerdere masterclasses aan bod. Deze hebben steeds een ander soort gebiedstype als thema, zoals 'wijk transformatie' of 'infra en ruimte'.

MUAD bereidt de deelnemer tevens voor op een leidinggevende rol in werkveld. In de opleiding krijgt dit aandacht in een aantal modulen en vaardigheidstrainingen, waarin aspecten van procesmanagement, contracting, leiderschap, communicatie en gespreksvaardigheden een rol spelen.

De werkervaring en achtergrond van studenten draagt tevens bij aan het niveau van de opleiding. MUAD focust op bachelors met minimaal drie jaar werkervaring vanuit allerlei verschillende disciplines (van sociale geografie en ruimtelijke planning tot bouwkunde en landschapsarchitectuur), bovendien stromen er ook regelmatig wo-ers in. Het instroomniveau is daarmee hoog en bovendien is de instroom zeer divers, wat op een natuurlijke wijze multidisciplinariteit (in wezen een kernaspect van de opleiding) incorporeert in de opleiding. De project- en discipline-overstijgende insteek van de opleiding vraagt om een groot abstractievermogen van studenten.

Volgens de werkveldvertegenwoordigers en de alumni zit het master-aspect in de extra dimensie van samenwerken en verbinden. Alumni geven aan veel meer dan in hun bachelor vooropleiding een helicopterview te ontwikkelen.

Qua literatuur ziet het panel dat er gebruik gemaakt wordt van literatuur die enerzijds passend is bij de onderzoekskant van de opleiding zoals de publicaties 'Een onderzoek voorbereiden, Een onderzoek uitvoeren en Een onderzoek rapporteren', (allen van Oost H., A. Markenhof (2002) HB uitgevers Baarn). Anderzijds wordt er veel gebruik gemaakt van vakliteratuur, met name artikelen uit vakbladen en andere actuele publicaties en bronnen.

De opleiding heeft de hoofdcompetenties geconcretiseerd in eindtermen en die gerelateerd aan Dublin descriptoren. De opleiding bewijst zo dat de Dublin Descriptoren afgedekt zijn. Voorbeelden hiervan binnen de competentie 'onderzoeken' zijn:

- *kennis en inzicht*: is in staat op een valide en betrouwbare manier actuele kennis te vergaren;
- *toepassen kennis en inzicht*: ontwikkelt vanuit onderzoeksgegevens verschillende ontwikkelscenario's en kan deze beoordelen;
- *oordeelsvorming*: stelt op basis van onderzoeksgegevens binnen de context van de casus adviezen op;
- *communicatie*: kan effectief communiceren voor het verwerven van draagvlak en draagkracht;
- *Leervaardigheden*; formuleert eigen (inhoudelijke) leervragen n.a.v. de onderzoekservaringen en zo mogelijk ook op het gebied van de gehanteerde onderzoeksmethodiek.

Het panel stelt vast dat voldoende is aangetoond dat de eindkwalificaties van MUAD voldoen aan de (inter)nationale criteria voor het masterniveau.

Aansluiting beroepenveld en actualisering eindkwalificaties

Zoals vermeld, heeft MUAD haar wortels in de praktijk. In 2012 is bovendien het initieel opgestelde opleidingsprofiel in overleg met het werkveld in een bijeenkomst (werkveldbijeenkomst feb 2012) vernieuwd. De drie hoofdcompetenties bleken daarbij nog steeds relevant en bleven derhalve ongewijzigd, maar de uitwerking in eindtermen werd realistischer gemaakt en geactualiseerd gezien de veranderende beroepscontext (crisis).

Naast de lectoren en hun nabijheid tot het werkveld, houdt de opleiding ook contact met werkveldvertegenwoordigers. Deze hebben zitting in de Raad van Advies (verder: RvA). Het panel heeft vastgesteld dat de leden van dit gremium gezamenlijk de breedte van de opleiding adequaat afdekken. De raad komt minimaal eens per jaar bijeen en elk lid heeft jaarlijks bilateraal overleg met het opleidingsmanagement. In de verslagen ziet het panel terug dat in dit gremium naast de inhoud van het onderwijs ook de opleidingskwalificaties aan bod komen. Zo is in RvA notulen uit 2012 te lezen dat een lid aandacht vraagt voor het doen van marktonderzoek en het aansturing geven aan een communicatieplan. De opleiding benut deze adviezen en vertaalt ze door, zo is 'draagt zorg voor een communicatieplan voor de onderhanden casus' opgenomen in de eindkwalificaties onder de hoofdcompetentie Ontwerpen & Ontwikkelen.

De meetbaarheidscriteria die MUAD per eindterm formuleerde op aanraden van de examencommissie, zijn eveneens door de RvA goedgekeurd.

Internationalisering

Het internationale aspect is in de eindkwalificaties van de opleiding herkenbaar. In de eindtermen is dit aspect dan ook aanwijsbaar opgenomen als 'de deelnemer is op de hoogte van relevante actuele internationale ontwikkelingen op het gebied van gebiedsontwikkeling en kan deze plaatsen in de context van eigen casus'.

De opleidingsvisie luidt: Om een goede analyse van de Nederlandse situatie te kunnen maken dient de student ook de internationale situatie (focus op Europa) goed te kennen. Het panel heeft in de audit dit aspect, vanwege het grote belang wat hieraan gehecht wordt in het kader van de beoordeling van een masteropleiding, uitgebreid en inhoudelijk besproken. MUAD heeft deze visie volgens het panel nog niet concreet genoeg uitgewerkt. Het panel erkent evenwel de complexiteit hiervan.

In het programma is het internationale aspect aantoonbaar (zie resp. standaard 2). Het nader preciseren en vastleggen van de ambitie van de opleiding ten opzichte van internationalisering is volgens het panel noodzakelijk om het opleidingsprogramma op de internationaal inhoud beter te kunnen sturen. De opleiding beaamt dat en ontwikkelt dit aspect door. Dit tot tevredenheid van het panel. Daarbij is het panel absoluut tevreden over wat de nog jonge opleiding in haar korte bestaan toch al op dit aspect gerealiseerd heeft (zie voor voorbeelden Standaard 2).

Onderzoek

Over onderzoek, voor een masteropleiding van groot belang, is uitgebreid en inhoudelijk gesproken gedurende de audit. Drie aspecten lichten we er hier uit.

- **Hoofdcompetentie onderzoek;**
Het auditpanel herkent Onderzoek in de eindkwalificaties. Logischerwijs veelvuldig in de hoofdcompetentie Onderzoeken.
- **Onderzoeksambitie;**
De eindkwalificaties van de opleiding op onderzoeksgebied zijn uitgebreid besproken. In haar mission statement is vastgelegd dat MUAD met haar afstudeeronderzoeken altijd voor de praktijk relevante en nieuwe informatie wil ontwikkelen.
Momenteel focust MUAD voornamelijk op kwalitatief caseonderzoek. Deze onderzoekstroming is passend bij de mission statement van de opleiding volgens het panel. Het panel vraagt MUAD wel om reflectie op deze keuze van dit soort onderzoek, zie ook standaard 2 en 3.
- **Inhoudelijke Onderzoeksagenda;**
De lectoren van MUAD hebben recentelijk een MUAD-onderzoeksagenda geformuleerd die is ingedeeld naar gebiedstypen (o.a. wijk, binnenstedelijk gebied en bedrijventerreinen) en aandachtsgebieden. MUAD werkt hiermee aan kennisontwikkeling en -deling. Het gaat daarbij steeds om het werken aan de juiste opgaven (lees: relevant voor het werkveld) en het ontwikkelen van nieuwe kennis. Een doel hiervan is 'kennis te stapelen' wat gebeurt als studenten voortborduren op elkaars kennis en zo tot uitkomsten komen op een dusdanig niveau dat het interessant wordt die kennis met derden te delen.

Het panel deed voor het aspect onderzoek een zelfde soort constatering als voor internationalisering. Er is in de paar jaar dat MUAD bestaat bewonderenswaardig veel bereikt. Ook voor onderzoek geldt dat nader preciseren en vastleggen van de ambitie, een proces dat overigens reeds ingezet is, belangrijk is om de opleiding op dit aspect nog beter te kunnen sturen. Daarnaast is het verder afbakenen van de visie op onderzoek (en daarmee het hbo-masterniveau) een goede exercitie aldus het panel.

Weging en Oordeel voldoende

Het panel stelt vast dat door de betrokkenheid van het beroepenveld en deskundige lectoren in de ontwerpfase, de opleiding stevig verankerd is in het beroepenveld. Dat heeft een mooie opleiding opgeleverd die een niche in de markt heeft gevonden en die naar de mening van het panel in een behoefte voorziet. Bovendien ziet het panel dat ook na de initiële fase het beroepenveld betrokken blijft. Met name via de lectoren en hun praktijkconnecties en ook via de Raad van Advies als afspiegeling van het beroepenveld.

De uitwerking van de eindkwalificaties in drie hoofdcompetenties (onderzoek, ontwerpen & ontwikkelen en regie voeren) en deelcompetenties is volgens het panel goed vormgegeven. Op basis van beoordeling van de eindkwalificaties en de sterke verankering in het werkveld zou een 'goed' voor deze standaard te verantwoorden zijn. Ook op het gebied internationalisering en onderzoek zijn al flinke stappen gezet voor zo'n jonge opleiding. Het panel waardeert dat, maar ziet ook dat explicitering/afbakening nodig is om ook deze aspecten op dusdanig niveau te krijgen dat op deze standaard een 'goed' als oordeel te verantwoorden is.

Op grond van het bovenstaande, de sterke en nog door te ontwikkelende aspecten afwegende, komt het panel derhalve tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

Voor het oordeel voor deze standaard betreffende de joint degree, zie hoofdstuk 5.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Programmaopbouw- en samenhang

MUAD heeft een tweejarig programma dat bestaat uit 6 thematische masterclasses (ook wel perioden genoemd in dit rapport) van elk 10 weken en een masterproef (de afstudeerfase) van 20 weken (zie bijlage III voor het overzicht). Het curriculum beslaat in totaal 60 EC. Verdeeld in 30 EC per studiejaar, 7,5 EC per periode en 15 EC voor de masterproef.

Inhoudelijk is de verdeling in perioden of masterclasses gebaseerd op verschillende gebiedstypen. In de startmasterclass ligt de focus op algemene en overkoepelende elementen van gebiedsontwikkeling. Deelnemers gaven aan deze breed ingestoken masterclass de studenten een goede basis legt. De overige masterclasses hebben de thema's wijktransformatie, projectontwikkeling, bedrijvigheid, Infra & ruimte en stad & regio. Het idee hierachter is dat de deelnemer zijn skills als gebiedsontwikkelaar in meerdere gebiedstypologieën oefent.

Volgens het panel zijn dit zinvolle thema's.

Doordat de masterclasses ieder een eigen thema maar wel een vergelijkbare opbouw hebben, is variatie in de volgorde voor deelnemers die losse masterclasses volgen in principe eenvoudig. Enige volgordelijkheid zit in het feit dat periode 1 afwijkt, vanwege het inleidend karakter en in de opbouwende onderzoeksleerlijn. Het panel heeft met MUAD besproken hoe dit in de praktijk werkt voor losse masterclass deelnemers en dat blijkt geen probleem. Het leidt voor de deelnemers wel tot wat extra werk. Omdat onderzoeksvaardigheden als een aanvullend college worden aangeboden kan het betekenen dat zo'n deelnemer zichzelf meer basale kennis moet eigen maken.

Didactisch concept

MUAD verbindt kennisontwikkeling, onderzoeksprojecten en praktijkvaardigheden binnen de thematische masterclasses. Theorie en praktijk worden zo geïntegreerd aangeboden. Het didactisch concept dat hieraan ten grondslag ligt is het VOO-model, zie onderstaande figuur. VOO staat voor: Verbinden Onderzoek en Onderwijs.

Figuur 1 VOO-model

De VOO-methodiek is door de deelnemende hogescholen van het lectoraat Regie Stedelijke Vernieuwing ontwikkeld. Het is een model waarin praktijkvragen, kennisvragen en competentievragen bij elkaar komen. Deze zelfde drieslag kenmerkt het MUAD-curriculum, aangevuld met persoonlijke vaardigheden, zoals hierboven reeds benoemd.

Ter illustratie enkele uitgangspunten van MUAD m.b.t. de onderwijsvorm:

- Het onderwijs stimuleert actief en zelfstandig leren;
- Het leren vindt zoveel mogelijk plaats in realistische leeromgevingen, waarbij leertaken lijken op beroepstaken. Moderne media worden ingezet;
- Leren is een sociaal en interactief proces. Daarom werken deelnemers in de opleiding veel samen: met andere studenten, met docenten en met professionals uit de praktijk.

Opbouw en samenhang per masterclass

De opbouw per masterclass is steeds vergelijkbaar. Enkel de masterproef wijkt hiervan af. Binnen de masterclasses zijn 4 leerlijnen te herkennen, ieder met een eigen werkvorm:

- Kennis verwerven deelnemers via seminars.
- Vaardigheden leren deelnemers in trainingen.
- Daarnaast werken deelnemers aan onderzoeksprojecten. Binnen zo'n onderzoeksproject werken deelnemers fictief in de beroepspraktijk aan de integrale ontwikkeling van kennis en vaardigheden die hen in staat stellen om als proces- en gebiedsmanager binnen de stedelijke vernieuwing te functioneren.
- Daarnaast is ruimte voor reflectie en persoonlijke ontwikkeling middels Coaching en intervisie.

De thematische opzet zorgt voor samenhang binnen de masterclasses. De diverse werkvormen sluiten allen aan op het thema, daar omheen krijgt de deelnemer uiteindelijk kennis, vaardigheden en inzicht. Doordat de deelnemers over de volle breedte van de gebiedsontwikkeling worden opgeleid, verkrijgen zij inzicht op een abstractieniveau hoger dan de directe beroepsoefening.

Ter illustratie een uitwerking van hoe de masterclass 'wijktransformatie' is opgebouwd:

Bij de Masterclass Wijktransformatie wordt er inhoudelijk vanuit de blik van de corporatie gekeken naar wijktransformatie met daarbij aandacht voor zowel sociale, fysieke als economische aspecten. Middels de **seminars** krijgen de deelnemers op een interactieve manier kennis van wijktransformatie doordat de sprekers de vele facetten zowel spiegelen aan hun eigen casuïstiek als aan die van de deelnemers. Na een drietal seminars wordt er middels de **vaardigheidstraining** geoefend met communicatie in gebiedsontwikkeling; hoe maak je een communicatieplan, hoe communiceer je in de wijk met verschillende groepen etc. Na een zestal seminars start het **onderzoeksproject**. Deelnemers hebben zich dan in twee avonden hierop begeleid voorbereid, zodat tijdens de drie volle dagen in een pressure cooker gewerkt kan worden naar een beroepsproduct; een advies, een bieding of een aanpak e.d. Een van de avonden is gericht op het onderzoeksproject in algemene zin; een van de onderwerpen uit de onderzoeksleerlijn en een van de avonden is specifiek aangepast aan de soort en inhoud van de opdracht. *Het onderzoeksproject omvat vervolgens een project waarbij de behandelde kennis uit de seminars en de aangeleerde vaardigheid moet worden gebruikt om tot een voldoende eindproduct te komen.* Na dit onderzoeksproject vinden er nog twee seminars plaats die de volle breedte van dit gebiedstype benadrukken, door echte masters in het vakgebied in te vliegen en die te bevragen rond casuïstiek van de deelnemers.

Het panel beoordeelt het onderwijs van MUAD als evenwichtig en samenhangend volgens een mooie en heldere opzet. Het bedient de kenniscomponent, vaardigheidscomponent en houdingscomponent.

Masterproef

De masterproef is een afsluitende individuele module met een aantal gezamenlijke onderzoekslessen. Daarbinnen zijn twee fasen. De eerste fase is het opstellen van een plan van aanpak en goedkeuring daarvan en in de tweede fase produceert de student een onderzoeksrapport dat goedgekeurd moet worden. Daarna mag de deelnemer zijn project presenteren en verdedigen. Deelnemers worden gedurende de masterproef persoonlijk begeleid door een inhoudelijk begeleider. De groep wordt gezamenlijk begeleid met ondersteunende lessen verzorgd door de periodecoördinator.

Bij aanvang van de masterproef formuleren de deelnemers een praktijkgerichte onderzoeksvraag, bij voorkeur binnen de eigen werkomgeving. Wanneer dit niet mogelijk is, voorziet één van de betrokken lectoraten in een project dat is afgestemd op de leervraag van de deelnemer. De onderzoeksvraag wordt zowel voorzien van een theoretisch kader als van een praktijkgericht onderzoek en van een conclusie. Zie voor de masterproef in meer detail, standaard 3.

Het panel ziet dat door de manier waarop de afstudeerfase is opgezet, de deelnemer goed begeleid wordt en zich houdt aan een 'format', wat zich vertaalt in masterproeven waarin de MUAD-doelstellingen herkenbaar zijn.

Eindtermen vertaald in programma

Eerder in dit rapport kwam de competentiematrix aan bod als een belangrijk instrument in de vertaling van competenties naar eindtermen en meetbaarheidscriteria. De MUAD benut deze matrix als een 'hard' gegeven, waarvan afwijken in principe niet mogelijk is. Dit betekent dat de onderwijsverantwoordelijken per module de taak hebben de eindtermen die aan hun module zijn toebedeeld ook daadwerkelijk te realiseren. Het opleidingsmanagement houdt hier goed zicht op.

De opleiding neemt in de periode- en onderzoeksprojecthandleidingen op aan welke leerdoelen gewerkt wordt. Nog niet alle handleidingen zijn na het vaststellen van de competentiematrix up to date, maar dit doet men lopende het programma.

Het panel ziet dat in die studiehandleidingen inderdaad verbeteringen worden doorgevoerd. In de dagprogramma's voor studiejaar 2012-2013 is t.o.v. die van 2011 duidelijker beschreven wat de student van te voren moet lezen/bestuderen etc.

Het panel is van mening dat het programma, gezien de geprogrammeerde colleges, vaardigheidstrainingen en onderzoeksprojecten, de deelnemers de mogelijkheid biedt de eindtermen ook daadwerkelijk te halen. De stappen die de MUAD heeft genomen (matrix opgesteld met criteria) en momenteel neemt (duidelijker competenties, leerdoelen etc opnemen in de studiehandleidingen) dragen volgens het auditpanel bij aan het nog sterker aantoonbaar maken hiervan.

Individuele leervraag versus groepsleervraag

Bij MUAD is men, ondanks dat er veel in groepen gewerkt wordt, gespitst op de individuele leervraag van de deelnemer. De competentievraag van de deelnemer komt zowel bij het onderzoeksproject als bij de coaching en intervisie expliciet tot uiting.

In training procesmanagement in Periode 1 begint MUAD ermee om die leervraag 'bloot te leggen' middels de kernkwadrantensystematiek. De deelnemer beantwoordt dan vragen als: Wat zijn je kwaliteiten? Waar moet je nog ontwikkelen?

In het begin van periode 2 is er een eerste gesprek met coach en daarna komt de eigen leervraag nadrukkelijk aan bod bij leiderschap en regie voeren. De coach helpt met formuleren van die vraag.

Twee voorbeelden van zo'n persoonlijke vraag die het panel zag waren 'Ik ben op zoek naar hoe ik kan groeien van een eerder uitvoerende professional naar een professional met een grotere regierol.' En 'Ik zou graag leren om een correcte en brede analyse te maken van een wijk en om bij die wijk toekomstrichtingen te formuleren. Verder wil ik de processen achter een wijktransformatie begrijpen en meer onder de knie krijgen'.

Eind van periode 2 wordt wederom in een coachgesprek gereflecteerd op het resultaat van die leervraag. Het auditpanel heeft een uitgebreid voorbeeld gezien, waaruit goede en zinvolle reflectie bleek. De individuele benadering van de deelnemers door MUAD draagt volgens het panel sterk bij aan de ontwikkeling van het reflectieve vermogen van de deelnemers.

In 3 van de 6 projectweken speelt zo'n persoonlijke leervraag inmiddels expliciet een rol. Op dit vlak is MUAD de afgelopen jaren steeds scherper geworden en wil de opleiding nog verder ontwikkelen. Vanaf dit studiejaar zal de focus op de persoonlijke leervraag ook sterker in de masterproeven zichtbaar worden.

Praktijkcomponent

Het panel constateert dat MUAD een 'praktijkgerichte' masteropleiding is. MUAD wil deelnemers goed toerusten om in het werkveld aan de slag te komen, maar met name om hen vanuit hun huidige functies door te laten ontwikkelen tot breed georiënteerde professionals die de complexe gebiedsontwikkelingen en wat daarbij hoort in ons land begrijpen en kunnen sturen. Het panel ziet dit terug in de thema's van de masterclasses, de aandacht voor het leren van vaardigheden en de concrete toepassing in de projectweken in het werkveld. Lectoren, die vanuit lectoraten verbindingen leggen en (gast)docenten die via nevenfuncties zeer goed op de hoogte zijn van de praktijk brengen de praktijk in het programma.

Het panel ziet de praktijkconnectie ook in de studieonderdelen. In het inhoudelijk programma voor de 1e studiedag in 2012-2013 ziet het panel terug dat MUAD de actuele situatie goed in beeld heeft. Men adresseert o.a. huidige problematieken als krimp, kantorenoverschot, ingezakte woningmarkt, financiële crisis en signaleert dat problemen oplossen op de traditionele manier faalt en er een maatschappelijke noodzaak is om fors in te zetten op zorgvuldige en duurzame omgang met de bestaande stedelijke ruimte.

MUAD incorporeert dus actualiteit, maar ook op een ander niveau wil MUAD praktijkgericht zijn: namelijk op het niveau van kennisontwikkeling vóór het werkveld. Dit doet MUAD door stakeholders opgaven te laten leveren en die als projecten in de opleiding te verwerven. De output levert dan ook voor die stakeholders wat op. Zo heeft de gemeente Deventer zich laten inspireren door ideeën van de deelnemers van de opleiding. Die zijn in periode 6 (thema Stad en Regio) op zoek gegaan naar bouwstenen die van belang zijn voor het ontwikkelen van een duurzame toekomstvisie voor de stadsranden van Deventer, waarbij behoud en zelfs versterken van de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk gegeven was.

Met name de afstudeerprojecten, ook wel masterproeven genoemd, zijn een vehikel voor nieuwe kennis. Eén van de criteria voor de masterproef is dan ook 'hebben de resultaten meerwaarde voor het werkveld?' en 'is er sprake van nieuwe bevindingen die bijdragen aan kennisontwikkeling?'. Zie hiervoor verder Standaard 3.

Onderzoekscomponent

MUAD beschouwt onderwijs en onderzoek als twee gelijkwaardige pijlers van de opleiding en vindt dat praktijk georiënteerd onderzoek op een wetenschappelijk verantwoorde manier moet worden vormgegeven.

De opleiding werkt hiertoe al jaren samen met lectoren van drie hogescholen. Dit collectief van lectoren bedient kenniskringen in Utrecht (PPP) in Deventer/Enschede(duurzaamheid) en in Rotterdam (grootstedelijke problematiek). Op hoofdlijnen is er inmiddels een onderzoeksagenda voor MUAD: waarbij het in de kern gaat om 'gebiedstransformatie met verschillende ketenpartners met duurzaamheid als uitgangspunt'. Zie verder Standaard 1.

Bij MUAD is er een 'leerlijn praktijkgericht onderzoek' die door de gehele opleiding de studenten voorbereidde op aanpak en uitvoering van het afsluitend onderzoek van de masterproef. Enkele voorbeelden: In periode 1 krijgen studenten een in Inleidend college onderzoeksvaardigheden, in periode 2 komt het belang van doordachte analyse kaders aan de orde. In periode 3 wordt schrijfvaardigheden onderwezen en in 4 is een Workshop informatievaardigheden opgenomen, waarbij het nadrukkelijk gaat om het structureren van de beantwoording van een kennisvraag met daarbij aandacht voor het correct gebruik van bronnen ter onderbouwing van de beantwoording van die vraag.

Inhoudelijk wordt er elke masterclass vanuit een praktijkcasus een onderzoeksopdracht geformuleerd. Zo onderzoeken deelnemers in periode 5 (thema; Ruimte en Infra) wat een goede strategie is om de patstelling van meerdere partijen (ProRail, RET, stadsregio Rotterdam) die betrokken zijn bij de in een impasse verkerende ontwikkeling van de treinverbinding 'Hoekse lijn' te doorbreken. Een 'onderzoeksleerdoel' is daarbij: onderzoek kunnen doen naar partijen en belangen volgens passende modellen. Ook leren deelnemers hier om hun werkwijze (gedaan onderzoek en afwegingen) vast te leggen.

De bovengenoemde leerlijn is volgens het panel goed opgebouwd en concreet uitgewerkt in het document 'Leerlijn praktijkgericht onderzoek' en volgens studenten herkenbaar en zinvol. Nu recent de opleiding ook in deelmodules (masterclasses) kan worden gevolgd is herbezinning op deze leerlijn een feit. Het panel heeft er op basis van de auditgesprekken vertrouwen in dat de opleiding hier haar weg in vindt.

Het panel wil daarbij opmerken dat wanneer de opleiding spreekt over onderzoek, dit gaat over: 'kwalitatief case onderzoek, waarin theorie functioneert en een meerwaarde voor het werkveld wordt opgeleverd'. Dit is het type onderzoek dat past bij de opleiding, dat herkent het panel als een zinvolle onderwijsvorm voor MUAD. Toch wil het panel meegeven ook eens de blik te verruimen naar andere soorten onderzoek. Sommige onderzoeksthema's lenen zich meer voor uitwerking met behulp van o.a. kwantitatieve analyses, evaluatief onderzoek en explorerend onderzoek.

Internationalisering

De opleiding werkt aan internationalisering. Zoals gezegd stelt MUAD dat de student door meer inzicht in buitenlandse praktijk te krijgen ook een beter zicht op de specifieke Nederlandse situatie ontwikkelt. Hiertoe is een onderzoeksexcursie in Parijs en zijn er buitenlandse excursies naar België en Duitsland. In elke masterclass komt internationalisering aan bod in een specifiek college. De deelnemers hebben verschillende meningen over internationalisering. Waar de één aangeeft graag meer buitenlandse gastdocenten in het programma te zien, meldt een andere deelnemer zich liever meer te verdiepen in de Nederlandse situatie. Over de buitenland excursie waren de deelnemers unaniem tevreden.

De opleiding denkt veel kennis op dit gebied te ontwikkelen door participatie in het Europees project SUSREG (Stimulating Sustainable Regional Development by means of a Structured Process Approach). MUAD is bij dat project betrokken om kennis, i.c. het didactisch model dat MUAD benut voor praktijkgericht onderzoek, over te dragen naar 6 Europese landen. Het panel acht dit project een goed vehikel voor een verdere stimulans van internationalisering en onderzoek.

Concluderend: Het panel beoordeelt het MUAD-programma als evenwichtig volgens een mooie en heldere opzet. Het bedient de kenniscomponent, vaardigheidscomponent en houdingscomponent en biedt ook mogelijkheden voor actualiteit en internationalisering die in elke masterclass aan de orde komen. Het is tevens een mooi model om groepswork en individuele bijdrage met elkaar te combineren.

Instroom

De deelnemers geven allen aan voor MUAD gekozen te hebben vanwege de praktische component (bijv t.o.v. Master of City Developer), omdat zij meer kennis van gebiedsontwikkeling willen ontwikkelen en ter verbreding van hun huidige functie. De deelnemers van MUAD worden bij aanvang allemaal middels een intakegesprek gescreend op de toelatingsvoorwaarden, zoals ook vastgesteld in het OER (OER-masters HU). Dit intakegesprek staat in het teken van kennismaking en voorlichting en er worden een aantal basiscompetenties gecheckt. Het is een vereiste om minimaal 3 jaar werkervaring te hebben in een passende praktijk. Dit biedt deelnemers de mogelijkheid tijdens de opleiding te reflecteren op eigen praktijkcases en vice versa de eigen praktijkcasus in de opleiding als onderzoeksproject op te vatten. Het panel was blij te horen dat MUAD in het licht van de crisis pragmatisch om gaat met studenten die hun baan kwijtraken. Via de lectoren wordt dan gezorgd voor een oplossing om te voorzien in praktijkopdrachten. De 'passende' praktijk is voor MUAD een breed begrip. Er stromen deelnemers in vanuit verschillende beroepsdisciplines wat tevens een belangrijke meerwaarde van de opleiding is. Het samenbrengen van verschillende professionele visies op een abstractieniveau hoger dan de directe beroepsuitvoering geeft de mogelijkheid om de processen en sturing van stedelijke vernieuwing en gebiedsontwikkeling te analyseren en zich eigen te maken.

De flexibilisering heeft de instroom doen toenemen en dat is positief voor MUAD. In 2012 leidde dit tot in totaal 12 extra (masterclass) deelnemers naast de 6 deelnemers die in September startten en 2 die later dat jaar instroomden. (zie in schema hieronder)

Cohort	Instroom (september van betreffend studiejaar)	Momenteel ingeschreven deelnemers (feb 2013)	Rendement ¹ Absoluut / relatief	Uitval ² (nov 2012)	Masterclasses a 10 weken per jaar
2008	17	2	14 / 82 %	1	-
2009	15	3	10 / 67 %	2	2
2010	11	8	5 / nvt	0	6
2012	6	8	-	n.v.t.	12 (tot dec. 2012, 7 bij p1 en 5 bij p2)

Figuur 2 Instroom, rendement

Het panel ziet dat het docententeam ervoor zorgt dat de 'vaste' deelnemers niet te leiden hebben onder instroom van losse masterclass-deelnemers. O.a. middels projectgroeps-indelingen sturen de docenten hierop. Wat betreft doorstroom blijkt dat studenten met name over de masterproefperiode langer doen. Opdat dat niet tot hoge extra kosten leidt voor de deelnemers, heeft de MUAD vastgelegd dat deelnemers een kosteloos uitloopjaar hebben. Om persoonlijke redenen (zwangerschap bijv) stopt er wel eens deelnemer. Cohort 2008 en 2009 hebben in elk geval een goed uitstroomrendement behaald (82 en 67 %).

Bij afgestudeerden, ofwel alumni liggen nog kansen in het kader van marketing van MUAD. Zij zijn nog veel beter te benutten als 'ambassadeurs' voor deze mooie opleiding, aldus het panel. Ook alumni benoemden dit uit zichzelf in de audit. Zie ook Aanbevelingen.

Personeel & Organisatie

Ten eerste wil het auditpanel zijn waardering uitspreken over het team dat MUAD aanstuurt en uitvoert. Dit team kwam op het panel over als bijzonder gemotiveerd en deskundig. De zelfkritische en creatieve zelf-vernieuwende attitude maakten indruk op het panel.

Organisatie

Het MUAD-management wordt aangestuurd door de Stuurgroep MUAD, waarin vertegenwoordigers van de nu drie en straks twee aanbiedende hogescholen afgevaardigd zijn. Deze stuurgroep schept de condities waaronder de opleiding uitgevoerd kan worden op beleidsmatig niveau en wat betreft financiën, personeel, werving etc.

De inhoudelijke organisatie van MUAD is passend bij de specifieke opbouw van het programma. De opleiding werd in de opstartfase geleid door de (dragend en initiërend) lector van HU en de programmamanager, eveneens van HU. Nu de opstartfase afgerond is, heeft de lector per januari 2012 haar taken overgedragen aan een periode-coördinator, die vanaf het begin bij de opleiding betrokken is en naar idee van het panel de juiste capaciteiten heeft voor deze taak.

De curriculumcommissie is verantwoordelijk voor de inhoud en organisatie van het onderwijs. Dit team bestaat uit de betrokken lectoren, de periodecoördinatoren, een coach en het opleidingsmanagement. Deze commissie komt tenminste twee maal per jaar bij elkaar met de lectoren en nog eens twee maal per jaar zonder lectoren om de gang van zaken te bespreken. Vaste agendapunten zijn de actualiteit en samenhang van het programma, de evaluatieresultaten en de voortgang van voorgenomen verbeteringen.

Per masterclass is een tweekoppig leidend team benoemd bestaand uit een lector en een periode-coördinator. Voorafgaande aan de uitvoering van masterclass wordt er met betrokkenen vergaderd o.l.v. vernoemd 'duo'. Elk module is op uniforme wijze volgens het vastgesteld didactisch model opgebouwd. De periode-coördinator heeft ook als taak het programma te bewaken op inhoud en overlap en bezoekt daartoe alle colleges van de betreffende periode en bewaakt het programma.

Het is het panel gedurende de audit duidelijk geworden dat deze periode-coördinatoren een zeer belangrijke rol spelen in het onderwijs. De lectoren zijn ook sterk betrokken, met name op de inhoud. De periode-coördinatoren zijn de dragers van de masterclasses. Het panel stelt vast dat er breed gedragen opvattingen binnen het team heersen. Blijkbaar is er voldoende formeel en informeel overleg om een gezamenlijke koers te varen.

MUAD zet ruim voldoende personeel in. De docent-studentratio is tijdens de modules en trainingen ongeveer 1:12 en ontstaat doordat de kleine masterclassgroepen van plusminus 12 deelnemers, tijdens de trainingen begeleid worden door minimaal 1 trainer. Bij groepen groter dan 12 deelnemers wordt er doorgaans gewerkt met twee trainers. Colleges worden begeleid door twee soorten docenten; de gastdocent en de periodecoördinator.

Kwaliteit personeel

De opleiding heeft een overzicht aangeleverd van alle betrokken lectoren en docenten. Op basis van hun cv's is te zeggen dat deze personen inhoudelijk deskundig zijn voor hun takenpakket bij MUAD, waaronder o.a. vallen: onderzoeken (met name bij lectoren) coördineren, coachen en doceren (periode-coördinatoren). Tijdens de audit is het panel hiervan overtuigd geraakt. Lectoren en periode-coördinatoren hebben op een uitzondering na allen minimaal masterniveau. In de nieuwe bezetting zoals vastgelegd in het migratieplan is dit 100%. Een enkele lector is gepromoveerd, alle lectoren zijn in ieder geval 'outstanding professionals', aldus de opleiding.

MUAD beoogt haar deelnemers een weidse blik over het veld te bieden en te leren over schotten heen te kijken. Dat kan enkel als het lectoren- en docententeam dat ook kan. Dat is het geval, aldus het panel. De achtergrond van deze betrokken is breed. Ter illustratie: waar de ene lector een achtergrond heeft in woonecologie en procesmanagement en meer op stedelijk vernieuwing gericht is, heeft de ander een meer bestuurskundige achtergrond en een duurzaamheid- invalshoek. Docenten hebben o.a. een bouwkundige, planologische, infrastructurele of vastgoedontwikkeling-gerelateerde achtergrond.

Met MUAD-docenten en lectoren worden door het opleidingsmanagement in een zogenoemd begeleidingsgesprek afspraken gemaakt en zonodig verbeterpunten vastgesteld over hun rol in het onderwijs. Het panel constateert dat het management wat dit betreft dicht op de docenten zit.

De opleiding stimuleert docenten studiedagen en symposia binnen het vakgebied te volgen. Vaste docenten en lectoren hebben altijd een didactisch aantekening. Met de gastdocenten houdt MUAD jaarlijks een bijscholingsdag waarbij een didactisch thema centraal staat.

Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de lectoren en docenten goed zicht hebben op de actuele beroepspraktijk. Dat is zichtbaar in het programma waarin het panel de actualiteit als bevolkingskrimp of veranderende financieringsmethoden in de opgaven herkent. De lectoren verkrijgen dit via hun lectoraat of via een praktijk betrekking, zoals een eigen adviesbureau voor gebiedsontwikkeling. Alle docenten hebben ervaring in het werkveld, de meesten zijn daar op het moment ook werkzaam. Gastdocenten zijn veelal uit het werkveld afkomstig of van universiteiten (zie hieronder).

Gastdocenten

Voorafgaand aan de audit vroeg het panel zich af hoe MUAD de kwaliteit van haar gastdocenten en externe trainers borgt, gezien het grote aandeel hiervan in het onderwijs. Op basis van de auditgesprekken met deelnemers en met periode coördinatoren en op basis van evaluatieformulieren heeft het panel hiervan een goed beeld gekregen. Ten eerste wordt elke gastdocent via een evaluatieformulier beoordeeld. Om nog een keer uitgenodigd te worden moeten docenten minimaal een 7 scoren. Daarnaast woont de periode-coördinator iedere les bij om goed te monitoren of de docenten didactisch en inhoudelijk deskundig zijn (sluit hun stof aan bij het thema en de insteek van de masterclass en is er geen overlap met andere colleges).

Het panel ziet dat er relevante gastdocenten worden ingezet. Zij komen van universiteiten of uit voor MUAD relevante organisaties, als gemeentes, ingenieursbureaus of projectontwikkelaars. Dit is passend bij de sterke praktijkgerichtheid die de opleiding ambieert.

Uit het auditgesprek en uit bestudeerde evaluaties (vaak rond de 8) blijkt dat deelnemers over het algemeen tevreden zijn over hun docenten en gastdocenten. Deelnemers zijn content, dat als de kwaliteit minder is, de opleiding hier direct actie op onderneemt. Overigens kwam dit in de eerste jaren vaker voor (bij 10-20% van de docenten) dan inmiddels het geval is. Docenten zijn voor de studenten ook zeer goed toegankelijk, de kleinschaligheid van de opleiding en intensieve contacten in o.a. de werkweken dragen daar aan bij.

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding beschikt over een enthousiast team met deskundige docenten, die met elkaar een zeer actueel en samenhangend masterprogramma bieden.

Onderwijsvoorzieningen

Locatie

De colleges werden gegeven in een regulier gebouw van HU en sinds november 2011 in het HU cursus- en accommodatiecentrum Domstad te Utrecht. Deze verandering was noodzakelijk, want dat MUAD-deelnemers laag scoorden op het aspect voorzieningen tijdens de eerste 2 jaar van evaluatie bleek met name met de huisvesting te maken te hebben. Op de huidige locatie zijn goed geoutilleerde lokalen in diverse formaten aanwezig, naar volle tevredenheid van docenten en deelnemers. De locatie ademt niet de sfeer van een 'drukke campus' maar eerder familiere kleinschaligheid, die het panel ook terugziet in de betrokken en open manier waarop deelnemers en docenten met elkaar omgaan. De locatie is een flexibel te gebruiken cursuscentrum dat een zekere rust uitstraalt.

Het panel kon merken dat zowel studenten als docenten deze rustige en nette locatie als prettig ervaren. Deelnemers zeggen geen belemmering te ervaren in het gebruik van de infrastructuur die HU aanbiedt en kunnen bijvoorbeeld de mediatheek uit het oude gebouw gebruiken, fysiek en virtueel. Literatuur kunnen zij reserveren, lenen en laten bezorgen op hun locatie. Het panel heeft deze mediatheek niet bezocht, maar beoordeelt deze als adequaat gezien de tevredenheid van de deelnemers.

Projectweken vinden altijd plaats op locatie van de onderzoeksopdracht. De opdrachtgever stelt hierbij een werklocatie ter beschikking waar de deelnemers in groepen kunnen werken. MUAD organiseert hierbij hotelovernachtingen zodat de deelnemers daadwerkelijk in het gebied worden ondergedompeld en zodat zij langer kunnen doorwerken. Volgens het panel heeft dit een meerwaarde, men creëert zo een zeer realistische leer-werkomgeving.

Digitale voorzieningen

MUAD gebruikt SharePoint als digitale leeromgeving. Daar vinden deelnemers mededelingen, cursusmateriaal en andere informatie over de opleiding. Tevens treffen zij daar zaken aan als modulebeschrijvingen gerangschikt per lesdag: de programma's, presentaties en de bijbehorende literatuur. Studenten /deelnemers merkten in de audit op dit systeem tot volle tevredenheid te gebruiken. Het levert een meerwaarde, zeker voor een deeltijd opleiding, waar studenten maar 1 dag in de week zijn en goede online communicatiemogelijkheden derhalve zeer belangrijk zijn.

MUAD gebruikt het OSIRIS systeem voor de registratie van alle inschrijfgegevens en toetsresultaten van deelnemers. Ook hierover zijn geen klachten van deelnemers gehoord.

Studiebegeleiding

Ten aanzien van evaluatie van studievoortgang kan de deelnemer terecht bij de opleidingsmanager. Tijdens de opleiding zijn er regelmatig gesprekken met deelnemers die studievertraging oplopen. Dat kan geïnitieerd worden vanuit de deelnemer en ook vanuit de opleiding. Omdat de opleiding zo klein is en het contact intensief, is de drempel voor zo'n gesprek of om extra begeleiding te ontvangen in de praktijk laag. Bovendien heeft elke deelnemer een persoonlijke coach die zicht heeft op de studieprestaties. Ook docenten kunnen aan de bel trekken bij onderwijsmanager die dit doorgeeft aan de coach. Indien nodig contracteert de opleidingsmanager de werkgever van de deelnemer.

Deelnemers ervaren een grote nabijheid tot de docenten en de opleidingsmanager, ook ervaren zij dat hun opmerkingen/verbetersuggesties ter harte worden genomen. Er is een goede terugkoppeling van wijzigingen en/of verbeteringen naar de studenten.

Het auditpanel heeft op basis van een rondgang en gesprekken met betrokkenen geconstateerd dat de voorzieningen die de opleiding nodig heeft om het programma te verzorgen prima voldoen.

Weging en Oordeel goed

Het panel beoordeelt het programma van MUAD als evenwichtig en samenhangend. Het is uitgewerkt volgens een mooie en heldere opzet en op basis van onderliggend didactisch model bedient het de kenniscomponent, vaardigheidscomponent en houdingscomponent van de leervraag van de deelnemers.

De indeling in masterclasses is sterk. Ten eerste biedt dit relatief eenvoudig de ruimte voor actualiseringsaanpassingen wat in de recent sterk veranderende markt een groot voordeel is gebleken. Tevens blijkt dit een goede troef om toename van de instroom te generen, doordat deelnemers losse modules kunnen volgen.

Het programma is volgens het panel een sterke afspiegeling van wat de opleiding beoogt. Het panel vertrouwt erop dat verdere explicitering van zowel het onderzoeks- als het internationale aspect ook in het programma zijn doorwerking zal vinden. In het programma zijn beide aspecten overigens aantoonbaar aanwezig.

Het panel trof een zeer gemotiveerd en deskundig team in een zeer goed toegesneden organisatie, met per masterclass een sterk samenwerkend duo van lector en periode-coördinator. Waarvan die laatste op adequate wijze zowel de kwaliteit van de vele gastdocenten als de onderwijsinhoud scherp in de gaten houdt. De brede variatie in achtergronden van de docenten is passend bij doelstellingen om studenten met brede, project- en discipline-overstijgende blik op te leiden. Bovendien is het team geworteld in de praktijk, bijna alle docenten zijn daar ook werkzaam, wat aansluit bij de praktijkgerichte insteek van deze masteropleiding.

De voorzieningen zijn goed. De recente wijziging van locatie, laat zien dat de opleiding werkt aan het optimaliseren van haar voorzieningen niveau. Het panel vindt het sterk dat projectweken op locatie zijn.

Kortom: Het auditpanel is zeer te spreken over de vormgeving, de actualiteit en praktijkgerichtheid van het programma, de lectoren/docenten en de voorzieningen. De kritische noten ten aanzien van internationalisering en onderzoek zijn dan ook stimulerend van aard en zijn geadresseerd in standaard 1. Wat de opleiding in haar korte 4-jarige bestaan tot nu toe heeft opgebouwd is van zeer goede kwaliteit, aldus het panel. Het panel beoordeelt daarom deze standaard als 'goed'.

Voor het oordeel voor deze standaard betreffende de joint degree, zie hoofdstuk 5.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Het systeem van toetsen en beoordelen

Een competentiematrix en een toetsplan maken het toetssysteem inzichtelijk. In de competentiematrix (aangepast november 2012) is per deelcompetentie ook de wijze van meetbaarheid vermeld, dus aan de hand van welk product of gedrag te herkennen is of de student dit deel beheerst.

Bijvoorbeeld: Bij de hoofdcompetentie 'onderzoeken' hoort de eindterm 'Zet bestaande en actuele kennis en bevindingen in voor eigen onderzoek'. Het meetbaarheids criterium dat MUAD hierbij gebruikt is: 'Afleesbaar aan datum (c.q. recent) gebruikte literatuur'. Erbij is opgenomen dat dit in Periode 2 en in de masterproef-periode getoetst wordt. Aan de hand van deze matrix neemt het panel waar dat alle deelcompetenties qua toetsing aan bod komen in het programma.

Het toetsplan bevat een overzicht in toetsonderdelen per masterclass en is ook opgenomen in de studiegids. De omschrijving van de diverse toetsonderdelen is per masterclass opgenomen in de bijbehorende periodehandleidingen die sinds de aanpassing van de competentiematrix zijn uitgegeven. De andere handleidingen worden gedurende het curriculum nog bijgewerkt. Zo vindt de deelnemer in de handleiding van periode 2 als criterium voor het product dat hij moet leveren: 'gebruikte bronnen zijn vermeld en zo actueel en effectief mogelijk'. In de audit vertelden deelnemers dat er voldoende aandacht is voor uitleg over wat de leerdoelen per periode zijn. 'Ook kun je gedurende een project via mail met docenten toetsen of je op de goede weg zit om aan de criteria te voldoen' aldus de deelnemers.

Toetsing inhoudelijk

De competenties worden getoetst op grofweg twee momenten tijdens een Masterclass: middels een individuele kennis- en inzichttoets als afsluiting van de collegereeks en aan de hand van een beroepsproduct als afsluiting van de onderzoeksprojectweek.

Zoals bij standaard 2 is vermeld, bestaat iedere masterclass uit een collegereeks, een vaardigheidstraining en een (onderzoeks)project. Bij deze verschillende onderdelen hanteert MUAD verschillende, volgens het panel passende, toetsvormen.

1. Elke module wordt afgesloten met een individuele geïntegreerde toets over de inhoud van de colleges, bijbehorende literatuur en het onderzoeksproject. De ene keer is dit in de vorm van een toets, een andere keer betreft dit een essay. De bijbehorende beoordelingscriteria staan beschreven in de diverse periodehandleidingen. Deze individuele toets wordt op de vastgestelde criteria op gestructureerde wijze beoordeeld door docent en lector.
2. Elk onderzoeksproject wordt groepsgewijs afgesloten met een geïntegreerd eindproduct over de colleges, literatuur en vaardigheidstraining. De wijze waarop getoetst wordt en de bijbehorende beoordelingscriteria staan beschreven in de projecthandleidingen. Beoordeling van het project geschiedt op structurele wijze conform de vastgestelde criteria door docent en lector. Het betrokken werkveld is bij de beoordelingen aanwezig in een adviesrol.
3. Vaardigheidstrainingen worden enerzijds beoordeeld op grond van een aanwezigheids- en deelnameplicht. Anderzijds is de competentie van de vaardigheidstraining tevens een integraal onderdeel van de beoordeling van het onderzoeksproject.

Samengevat vinden er twee summatieve toetsen per periode plaats; de individuele toetsing van de collegereeks en de groepswijze toetsing van het onderzoeksproject. Respectievelijk leveren die de deelnemer 5 en 2,5 EC's op. Wanneer de toetsuitslag bekend is, wordt deze standaard door het secretariaat aan de individuele deelnemer toegelicht. Maar er is ook altijd specifiek ruimte voor feedback.

Ter aanvulling bij de hierboven opgesomde toetsvormen: Het auditpanel heeft een aantal van deze beroepsproducten en schriftelijke toetsen ingezien. Het panel beoordeelt deze als adequaat.

- 1) In de individuele eindtoetsen van bijv periode 1 en 3 zag het panel terug dat de vragen niet enkel op kennis gericht zijn, maar op vertaling van de opgedane kennis naar toepassing in de werkelijkheid. Van de deelnemer wordt ook verlangd de link met de collegestof en de actualiteit (bijv veranderingen in een nieuw regeerakkoord) te leggen.
In periode 6 Stad & Regio is de opdracht voor de deelnemer: "Schets in een essay binnen het kader van regionale ontwikkelingen een problematiek van de stadsrandzone en beschrijf jouw ideeën voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de stadsrandzone vanuit een duurzame invalshoek." Dit is een goede opdracht om bij deelnemers te toetsen of zij abstracte begrippen als duurzame ontwikkeling, ruimtelijke kwaliteit en stadsrandzone in een goed onderbouwde helder beschreven argumentatielijn op kunnen zetten.
- 2) Ook in de groepsproducten ziet het panel het hbo-masterniveau voldoende terug. Bijvoorbeeld in de opdracht voor periode 3 waarin herontwikkeling van binnenstedelijk gebied (het Groningse Ebbingekwartier) centraal staat. Middels het beroepsproduct 'ondernemingsplan' tonen de deelnemers aan de complexiteit en integraliteit van een binnenstedelijke opgave vanuit het perspectief van een ontwikkelaar te kunnen analyseren en hier een te verantwoorden procesaanpak voor op te kunnen zetten.
- 3) In periode 3 is er een training projecteconomie, waarin studenten vaardigheden leren op het gebied van investeringen (zowel in openbare ruimte als in gebouwen), opstellen van basale grond- en opstalexploitaties en cashflow. Hiervoor krijgt de deelnemer geen cijfer, maar moet hij voldoen aan zijn aanwezigheids- en deelnameplicht. In de beoordeling van het project in periode 3 komt dit aspect terug in het feit dat 'financiële onderbouwing' voor 20% meetelt voor het eindcijfer.

Het panel heeft eveneens enkele beoordelingen van toetsen en onderzoeksopdrachten gezien en was daarbij aangenaam verrast door de doorgaans persoonlijke en gedetailleerde beoordeling, waaruit leeroverdracht bleek. Wel signaleerde het panel enige bandbreedte in de gedetailleerdheid van de beoordelingen. Het panel vertrouwt erop dat de ingezette precisering middels de trits competentiematrix (=hoofdcompetentie uitgewerkt in deelcompetenties + meetbaarheidscriteria) > toetsplan > studiehandleidingen hierin meer uniformiteit zal brengen.

Individuele beoordeling- versus groepsbeoordeling

In iedere periode bestaat 1/3 van het cijfer uit een groeps cijfer. Studenten maken dus zes groepsproducten, telkens in een andere groepssamenstelling. De groepssamenstellingen krijgen passende aandacht en worden met zorg door het koppel periode-coördinator/lector geformeerd, afhankelijk van de aanwezige expertise bij de deelnemers.

Dit groepswork heeft in de praktijk wel geleid tot meeliftgedrag, aldus studenten, maar het panel constateert dat dit doorgaans niet voor problemen zorgt bij de deelnemers. Omdat de motivatie van de meeste deelnemers groot is, maar ook omdat de groepen klein zijn en er intensief contact met begeleidende docenten is. De deelnemers vertelden dat dit punt ook verbeterd is en dat binnen MUAD geëxperimenteerd en gezocht wordt naar een goede balans. Bijvoorbeeld: waar men de becijfering van de groepsleden tot vorig studiejaar op een anonieme wijze vorm gaf, doet men dit nu in een reflectie met het team, dat blijkt beter in de praktijk te

werken en zorgt voor meer openheid. Bovendien wordt middels verplichte reflectieverslagen duidelijk wat elke deelnemer bijgedragen heeft.

Het panel vindt het in het kader van het bovenstaande positief te vernemen van de deelnemers dat groepsleden soms verschillende cijfers krijgen. Mogelijk is het feit dat de docenten zo dicht 'op de huid van de deelnemers zitten' nog sterker te benutten bij beoordeling van groepsproducten. Zie Aanbevelingen.

Het panel acht het van belang dat MUAD aan een groepsprestatie hecht zeer passend voor het beroep en het werkveld waartoe wordt opgeleid. Sterker nog: het zou vreemd zijn als in een opleiding voor interdisciplinair georiënteerde professionals enkel individueel getoetst zou worden. Het is het panel duidelijk geworden dat door de samenwerking in groepsopdrachten de deelnemers veel van elkaar en de verschillende disciplines in en rondom gebiedsontwikkeling leren. Er is binnen deze opdrachten veel ruimte voor creatieve oplossingen en creatief ontwerp.

Borging kwaliteit beoordeling en toetsing

Het auditpanel is op basis van het 'toetsplan' en de gesprekken tijdens de audit met de examencommissie en docenten en lectoren van oordeel dat de opleiding ervoor zorgt dat het toetsen en beoordelen op het moment voldoende valide, betrouwbaar en inzichtelijk gebeurt.

De competentiematrix (herziening november 2012) speelt hierbij een belangrijke rol. Ten eerste keuren het opleidingsmanager en de werkveldcommissie dit document inhoudelijk goed, opdat aansluiting bij de opleidingsdoelstellingen geborgd is.

Daarnaast is voor het docententeam helder welke competenties en bijbehorende criteria in welke periode worden getoetst. Het document geldt als een 'hard' gegeven voor de opleiding. Bovendien stelt de bijbehorende tekst van deze matrix dat in de periodehandleiding moet worden aangegeven welke delen van deze tabel voorkomen in de periode en hoe dat in deze periode wordt afgetoetst. Dit zag het panel ook terug in de inmiddels aangepaste handleidingen.

Ook stelt de matrix dat in die handleidingen moet zijn aangegeven hoe de becijfering plaats vindt: wat (en vooral: waarom) beoordeel je het ene product met een 5, een 6, een 7, etc. Dit ziet het panel nog niet in expliciet in alle periodehandleidingen terug en verdient nog verdere aandacht.

De jonge opleiding heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld door steeds te reflecteren op de praktijk (bijvoorbeeld naar aanleiding van een interne audit of eigen evaluaties) en op basis van de bevindingen aanpassing te doen.

Borging van validiteit en betrouwbaarheid geschiedt verder op de volgende manieren:

- Het gebruik van uniforme beoordelingsformulieren. Bij de masterproef zijn deze inmiddels allemaal gelijk.
- Wisselende combinaties lector-docent worden ingezet bij de masterproeven. Zo werkt de opleiding aan consistente beoordelingsintersubjectiviteit.
- Bij de opleiding heerst de praktijk om bij twijfel derden in te schakelen. 'second opinion'
- Er is jaarlijks drie keer vast overleg met docenten en lectoren, waarin consistentie en normering van beoordeling aan de orde komen.
- Er zijn 2 intervisie-sessies geweest waarbij de docenten gezamenlijk elkaars beoordeelde toetsen/masterproeven hebben herbeoordeeld en besproken.
- Jaarlijks stelt de examencommissie per onderwijseenheid de examinatoren vast.

Wat nog sterker kan:

- Uniformiteit in vorm en inhoud van feedback/beoordelingsformulieren van de verschillende masterclasses. Ter illustratie: het panel trof de feedback op een individueel essay van periode 6 in enkele regels en voor de eindtoets van periode 4 in een schema met daarin de criteria afleesbaar. Hier panel stelt vast dat hier inmiddels een ontwikkeltraject voor is ingezet. De vier modules van het eerste jaar 1 zijn reeds verbeterd; nu zijn de modules vijf en zes van het tweede jaar aan de beurt.
- Preciezer weging van de verschillende onderdelen bij de bepaling van de beoordeling van studieonderdelen.
- Cesuur van beoordeling beter vastleggen. Wanneer is een 5 gerechtvaardigd? Wanneer een 6? Etc.

Deelnemers zijn over het algemeen tevreden over het toetsen en beoordelen. Belangrijk is dat de beoordelingscriteria voor hen doorgaans helder zijn en dat indien dit niet het geval is, dit bij docenten snel na te gaan is. De beoordelingen zijn voor het panel doorgaans navolgbaar en de feedback naar deelnemers is doorgaans scherp, meer uniformiteit is hierin volgens het panel mogelijk. Het panel vindt het een goede zaak dat de docenten regelmatig met elkaar hun eigen beoordeling en normering van toetsen en masterproeven uitwisselen.

De Examencommissie

Het panel trof een examencommissie die adequaat functioneert (mede gebaseerd op het jaarverslag van 2012 en gesprekken tijdens de audit) en recent aangepast is conform de gewijzigde wetgeving (WHW). Het betreft een gezamenlijke examencommissie van drie niet-bekostigde masteropleidingen van de faculteit FNT, waarin elke opleiding 1 afgevaardigd lid heeft. De MUAD is vertegenwoordigd door 1 lid die tevens deel uit maakt van het docententeam MUAD en werkzaam is voor Hogeschool Rotterdam. Dit lid is opgeleid bij HU op basis van het OER van HU.

In 2012 startte de examencommissie Masters ATI met aanscherping van het toetsbeleid. Tot die tijd werkte men in de lijn van het toetsbeleid van de bachelor-opleidingen, maar er ontstond behoefte aan een eigen, meer op masteropleidingen toegespitst beleid. Daaruit voortkomend verzocht de commissie Hogeschool Utrecht om aanvullende training t.o.v. de bachelor-examencommissies. Dat leidde in 2012 tot een specifiek op hbo-master niveau gerichte trainingsdag.

De examencommissie heeft de drie masteropleidingen gevraagd conform een bepaalde richtlijn, alle informatie rondom toetsen en beoordelen te rangschikken in een apart toetsbeleid. Het Faculteitstoetsbeleid is inmiddels vastgesteld en het MUAD toetsbeleid is daarvan afgeleid. Het panel heeft een behoorlijk complete conceptversie van dit toetsbeleid gezien en vindt dit een stevige stap in de goede richting.

Er is aandacht voor o.a. 4-ogenbeleid, toetsevaluaties en benoeming van examinatoren. Het panel ziet dat via de examencommissie verbeteringen doorgevoerd worden bij de MUAD. Bijvoorbeeld het transparanter maken van beoordelingen van de masterproef.

De examencommissie heeft op basis van de voornoemde trainingsdag een ontwikkelagenda opgesteld waarmee in 2013 is gestart. Twee aspecten hieruit zijn: 'Er zijn richtlijnen en procedures voor beoordeling en normering van toetsen en deze worden altijd uitgevoerd' en 'De kwaliteit van toetsen wordt altijd onderzocht'.

Het panel stelde vast dat de examencommissie adequaat functioneert, maar dat de huidige situatie door de veranderingen die op stapel staan, niet houdbaar is. In de eerste plaats omdat de afgevaardigde van MUAD van Hogeschool Rotterdam is, precies de partij die zich nu terugtrekt uit het samenwerkingsverband.

In de tweede plaats, vindt het panel het, gezien de importantie van deze commissie in haar kwaliteitsborgende rol bij toetsing & beoordeling en afgifte van het getuigschrift, belangrijk dat in de examencommissie alle partijen van MUAD vertegenwoordigd zijn.

Door de transitie naar een Joint Degree heeft MUAD besloten tot de oprichting van een eigen examencommissie, waarin beide joint degree-partijen vertegenwoordigd zijn. Zie hiervoor hoofdstuk 5, Joint Degree. Het panel ondersteunt deze stap en beveelt daarbij aan de basis die de Examencommissie Masters ATI reeds gelegd heeft, te benutten.

Het afstuderen

Het masteronderzoek vormt het sluitstuk van de masteropleiding. Het is een individuele onderzoekopdracht van een half jaar, met als eindproduct een scriptie en een presentatie daarvan, waarin de student een groot aantal eindkwalificaties moet aantonen. Voor de masterproef is het onder meer van belang dat de deelnemer aantoont dat hij/zij in staat is, om aan de praktijk ontleende vragen te vertalen naar een relevante kennisvraag. In de Masterproef-handleiding heeft MUAD vastgelegd hoe de deelnemer dit onderzoek moet opzetten en aan welke criteria het onderzoek moet voldoen.

Als eerste stap in deze fase stelt de student een afstudeervoorstel op, waarbij de onderwerpkeuze in principe vrij is, en dient dit in bij de afstudeercoördinator. Hiervoor is een uitgebreid format beschikbaar. De coördinator en een lector beoordelen of het voorgestelde onderzoek voldoende diepgang heeft en of het inhoudelijk past in de onderzoeksagenda van MUAD. Zo ja; dan worden een passende lector als beoordelaar (ook aangewezen als examiner door de examencommissie) en een docent als begeleider aangewezen.

De deelnemer gaat dan op zelfstandige wijze, maar met eventuele raadpleging van de begeleider werken aan zijn Plan van Aanpak (PvA). Ook hiervoor is een uitgebreid format beschikbaar, dat past bij het doel dat MUAD met de PvA heeft; namelijk dat dit zicht biedt op de te volgen onderzoeksmethodiek, strategie, te gebruiken theorie en tijdsplanning van de deelnemer. Het panel vindt dat met dit uitgebreide format MUAD deze 'Go-No Go'-stap in het proces goed uitnut ten behoeve van een goed verloop van de onderzoeksfase. De begeleider en beoordelaar moeten beide het plan van aanpak goed keuren alvorens de student met de masterproef mag beginnen.

Vervolgens werkt de student zijn onderzoek uit. De begeleider is daarbij inhoudelijk betrokken. Hij begeleidt en spiegelt (doet niet voor!) met de deelnemer. Om de student te faciliteren is er ruimte om in overleg tussen deelnemer en beoordelaar een tussenpeiling te organiseren, maar daar wordt niet altijd gebruik van gemaakt. Het doel van de tussenpeiling is dat de deelnemers laten zien wat de status is van hun onderzoeksverslag, hoe de in het plan van aanpak neergelegde onderzoeksstrategie gevolgd is en wat moet er nog gebeuren.

Vier weken voor de definitieve inleverdatum, levert de deelnemer zijn conceptmasterproef in. Voor de beoordelaar is dit een moment waarop bepaald kan worden of de deelnemer door mag met afronding van zijn onderzoek. Het gebeurt een enkele keer dat een deelnemer in deze fase moet stoppen, omdat zijn onderzoek kwalitatief niet aan de maat is en moet starten met een nieuwe masterproef.

Bij een positief oordeel van de beoordelaar en begeleider voor de definitieve schriftelijke masterproef, mag de deelnemer zich opmaken voor de mondelinge verdediging van zijn masterproef en in zijn presentatie ingaan op onderwerpen waarvan de beoordelaar op het beoordelingsformulier heeft aangegeven meer te willen weten. Deze periode was tot vorig cohort met 2 dagen, volgens het panel wel erg kort, gezien de inhoudelijke extra vragen die het panel aan trof in sommige masterproef-feedback. Inmiddels is deze periode opgerekt naar 1 week. Deelnemers en het panel vinden dat een goede ontwikkeling.

Voor de beoordeling van de scripties en de presentaties zijn uniforme beoordelingsformulieren die goed zijn ingevuld. Deze formulieren hebben zinvolle criteria en veel subcriteria die de beoordelaar in de praktijk niet allemaal tot in detail beantwoordt, maar die indicatief zijn voor waar de beoordelaar op moet letten. Op basis van de ingevulde beoordelingsformulieren is voor het panel de beoordeling van de scripties en presentaties goed navolgbaar.

Indien er een praktijkopdrachtgever bij het onderzoek betrokken is, mag deze een adviserend cijfer geven. De beoordelaar bepaalt echter het cijfer, binnen MAUD vindt men het niet zuiver om de praktijkopdrachtgever een deel van het cijfer te laten bepalen.

Reflectie op en verbetering van eigen systeem

De interne auditcommissie was van mening dat de beoordeling van masterproeven op orde was, doch tevens aangescherpt kon worden. Zij adviseerde o.a. om tevens een paar (externe) ogen te laten kijken naar de beoordeling van de masterproef. Het panel constateert dat dit nog niet structureel gebeurt. De opleiding heeft er bewust voor gekozen naast de begeleider en beoordelaar niet standaard nóg een paar ogen toe te voegen, maar om een lector als 3^e beoordelaar te betrekken wanneer er sprake is van twijfel in de beoordeling van de masterproef. Bijvoorbeeld in het geval van discrepantie tussen de twee oordelen of wanneer men twijfelt over voldoende of onvoldoende.

Tevens adviseerde de interne auditcommissie de door MUAD gehanteerde beoordelingscriteria meer praktijkgericht te maken. Zij vond de beoordelingscriteria erg formeel en weinig praktijkgericht. Dit advies is ter harte genomen en vanaf het studiejaar 2011-2012 zijn de beoordelingscriteria aangevuld met een aantal criteria die een oordeel vellen over de praktijkgerichtheid van de masterproef.

Via de Raad van Advies laat de MUAD jaarlijks een metaevaluatie van de scripties uitvoeren ter verbetering van eigen praktijk.

Het panel ziet dat MUAD op het gebied van beoordeling en toetsen steeds verbetert en het niveau verder omhoog brengt, wat het panel uiteraard positief acht. Een klein voorbeeld: vorig studiejaar kon de deelnemer afstuderen met een 5 voor de masterproef als zijn presentatiecijfer het gemiddelde minimaal tot een 6 bracht. Sinds 2012-13 is dit in de reglementen van MUAD gewijzigd. De deeltijfers voor het scriptiedeel en de presentatie moeten minstens een 6 zijn.

Mening werkveld over niveau afgestudeerden

Ten tijde van de audit waren van de laatste 2 cohorten in totaal 15 studenten afgestudeerd. MUAD bespreekt ieder studiejaar een aantal masterproeven met de Raad van Advies ten aanzien van onderwerp, diepgang, praktijkrelevantie en beoordeling. De Raad van Advies vindt de masterproeven van goede kwaliteit met een interessante inhoud. In de relatie eisen hbo-master en eisen werkveld constateert het panel een spanningsveld. De Raad van Advies vindt bij de Masterproef de onderzoekscomponent zwaar, dat is volgens hen niet waar het werkveld behoefte aan heeft. Echter voor een hbo-masteropleiding is deze onderzoekscomponent wel belangrijk.

Tijdens de laatste RvA vergadering in december 2012 kwam naar voren dat het verschil in beoordeling (bijv. een 7 en een 8) werd herkend en dat tevens werd herkend op grond van welke beoordelingscriteria dat was. Dit bevestigt voor MUAD de transparantie en validiteit van de beoordeling van de masterproef.

De eerste lichten deelnemers zijn als master doorgaans op hun eigen werkplek aan de slag gegaan. Uit het tevredenheidsonderzoek onder alumni en uit de gesprekken met de alumni tijdens de audit, is gebleken dat zij door de masteropleiding hun kennis en vaardigheden hebben verbreed en verdiept en een goede helicopterview over het vakgebied hebben ontwikkeld. Dat is voor het panel een indicatie dat zij tevreden zijn over het behaalde niveau.

Mening auditpanel over gerealiseerd niveau

Het auditpanel heeft vijftien afstudeerwerkstukken bestudeerd. Dit waren alle masterproeven van de afgelopen 2 jaar van de cohorten 2009 en 2010. De eindcijfers varieerden tussen de 6, 7 en 8. De variatie in de deeltijfers voor de scriptie en de verdediging is groter en ligt tussen 5 tot 9.

Het auditpanel is concluderend tevreden over de masterproeven. Ze zijn van voldoende niveau, zitten onderzoeksmatig goed in elkaar en leveren bovendien interessante kennis voor het werkveld. Zo is bijvoorbeeld onderzocht hoe 'Natuurlijke Wijkvernieuwingsperspectieven kan bieden aan corporaties om te werken aan een effectieve wijkvernieuwing' en is gezocht naar 'nieuwe vormen van samenwerking, financiering en aangepaste wet- en regelgeving binnen organische gebiedsontwikkeling'. Actuele en relevante vraagstukken volgens het panel.

Het panel ziet dat deelnemers goede oplossingen voor of antwoorden op praktijkproblemen genereren. Het panel wil daarbij aangeven dat zij vindt dat er globaal genomen wat meer zwaarte mag worden toegekend aan de weging van de 'praktische kant van de oplossing'.

De bevindingen en beoordeling van de examinatoren en de bevindingen en beoordeling van het auditpanel komen grotendeels met elkaar overeen. Het panel bemerkte dat de presentatiecijfers doorgaans hoger zijn dan de scriptiecijfers, waardoor het gemiddelde, ofwel het eindcijfer steeds hoger is dan de scriptie. Dit vond het panel opvallend en daar is over doorgepraat in de audit. De opleiding onderschrijft dit. De docenten vertelden aan de behoudende kant te zijn bij het beoordelen van de masterproef, dit omdat de druk vanuit de deelnemers op hoge cijfers hoog is.

De beoordelingen door MUAD stroken dus doorgaans met de mening van het panel. Bij één scriptie week de mening van het panel af van die van de opleiding. Waar vanuit MUAD de scriptie met een 8 was beoordeeld, vond het panel een 6 meer passend. Dat had te maken met de kwaliteit van de onderzoeksvraag die het panel bovendien niet waarde vrij achtte. Het bij deze scriptie horende beoordelingsformulier was eveneens vrij summier ingevuld. In het gesprek met de lectoren heeft het panel hierover gesproken. De crux bleek te zijn dat de betreffende beoordelende verantwoordelijke was aangetrokken op basis van kwaliteiten als professional en niet zozeer op onderzoeksgebied. Binnen MUAD was dit inmiddels ook bemerkt en reeds opgepakt (de beoordelaar wordt niet meer ingezet bij MUAD). In het toets- en beoordelingsbeleid van HU (i.c. faculteit FNT) is vastgelegd dat 'toetsen en beoordelen' een noodzakelijke competentie is voor alle masterdocenten. Bij het aantrekken van docenten is dit een criterium, bij evaluaties een gespreksonderdeel.

De bij de scripties behorende (en reeds eerder in deze standaard benoemde) beoordelingsformulieren maken inzichtelijk hoe de deelnemer beoordeeld is op de afzonderlijke aspecten. Deze formulieren worden doorgaans grondig ingevuld, zodat een bondig maar inhoudelijke onderbouwing voor de beoordeling vastligt. Dit vindt het panel sterk. De opbouw van de formulieren is gedetailleerd.

Onderzoek

De vraagstelling en onderzoekopzet van de bestudeerde masterproeven zijn doorgaans goed en er worden navolgbare en doorwrochte analyses gemaakt op basis van casussen, waarbij voldoende literatuur wordt gebruikt voor de theorievorming.

Op inhoud en resultaat beoogt de opleiding meer sturing te geven aan de afstudeerwerkstukken via de recent opgezette onderzoeksagenda. Door thematische sturing en kennisstapeling moeten de masterproeven nauw aansluiten bij de opleidingsdoelstellingen en vooral waardevolle, cumulatieve (kennisstapeling) input leveren voor de praktijk. De resultaten hiervan zullen zich vanaf het huidige cohort gaan manifesteren. Het panel waardeert deze ingezette agenda als een sturend element.

Ter illustratie: In ieder afstudeerwerk is momenteel sprake van meerdere casuïstieken (bij wijze van triangulatie) ter adstructie van het gekozen vraagstuk. Alle onderzoeken van de studenten zitten in ditzelfde patroon van zo kenschets het auditpanel 'relevant praktijkonderzoek met nog weinig generaliserende elementen'. (Ter illustratie: Het panel zou graag zien dat via een scriptie waarin een probleem voor een woningbouwcorporatie onderzocht en opgelost wordt ook algemene kennis voor andere woningcorporaties ontstaat en ontsloten wordt.) Het panel treft geen andersoortig onderzoek, bijvoorbeeld statistisch, evaluerend of explorerend onderzoek. Waarmee het panel niet wil zeggen, dat dit móet, maar wel dat men hier een visie op dient te hebben.

Samengevat: Het panel stelt vast dat op studentniveau onderzoek goed verankerd is in het afstuderen en dat de opleiding naast de inmiddels opgestelde inhoudelijk-thematische onderzoeksagenda ook middels reflectie haar visie op praktijkgericht onderzoek dient af te bakenen en expliciteren.

Internationalisering

In de eindwerken komt de internationale oriëntatie die er feitelijk wel is in het opleidingsprogramma en ook onderdeel is van de beoordeling, nog niet structureel terug. Het panel treft wel verwijzingen naar internationale literatuur, maar dat kan nog sterker. De MUAD-visie dat voor een analyse van de Nederlandse situatie de deelnemer ook de internationale voorbeelden moet kennen en benutten, komt in een enkele scriptie expliciet aan de orde, in andere scripties had dit sterker gekund. Bijvoorbeeld door in het onderzoek over Bedrijventerreinen naast Rotterdam ook Hamburg als case te benutten. Het panel ziet tot haar tevredenheid dat ook MUAD een gezonde zelfkritische houding aanneemt ten opzichte van de doorwerking van internationalisering in de masterproeven. De lectoren werken op het moment aan verbetering hiervan.

Weging en Oordeel: voldoende

Het auditpanel is van oordeel, dat de opleiding op een dusdanige manier toetst en beoordeelt dat recht gedaan wordt aan het didactisch model. Doordat de competenties uitgewerkt zijn in deelcompetenties en beoordelingscriteria ziet het panel terug dat de eindkwalificaties ook daadwerkelijk getoetst worden. Door de mix aan toetsvormen toetst en beoordeelt de opleiding op verschillende manieren of de student de vereiste competenties beheerst. Het auditpanel vindt het erg belangrijk, dat de studenten over het algemeen tevreden zijn over de toetsen.

De nog zeer jonge opleiding is de afgelopen jaren aantoonbaar bezig geweest en is nog bezig de kwaliteit van het toetsen en beoordelen verder te ontwikkelen. Het panel vraagt blijvende aandacht voor meer-ogenbeleid, standaard externe beoordelaars bij de scriptie. De masterclasshandleidingen kunnen op het aspect van toetsing en beoordeling uniformer. Dat geldt ook voor de beoordelingsformulieren en de feedback naar studenten. Het auditpanel was onder de indruk van persoonlijke en scherpe beoordelingen die zij doorgaans aantrof bij producten van deelnemers.

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding een adequaat systeem van toetsen heeft opgezet (vastgelegd in een toetsplan), passend bij de inhoud, het didactisch concept en de praktische oriëntatie van MUAD. De nog jonge opleiding is op dit aspect zelfkritisch en gericht op verdere ontwikkeling van dit systeem en de uitvoering ervan.

De beoordeling van de afstudeerwerkstukken door het auditpanel komen grotendeels overeen met die van de examinatoren . De bij de scripties behorende beoordelingsformulieren zijn doorgaans grondig ingevuld, zodat een bondig maar inhoudelijke onderbouwing voor de beoordeling vastligt.

Het auditpanel is van oordeel, dat de afgestudeerden over het algemeen een voldoende tot goed masterniveau hebben bereikt. Het auditpanel ziet graag het internationale aspect sterker terug in de masterproeven. Het panel is positief over de onderzoeksvaardigheden op het niveau van de deelnemers.

Het gegeven dat het werkveld tevreden is over het gerealiseerde masterniveau van de afgestudeerden en dat alumni melden dat zij zich in de verschillende rollen verder verbreed en verdiept hebben, weegt eveneens mee in het positieve oordeel van het auditpanel.

Het auditpanel komt bovenstaande afwegende tot een oordeel 'voldoende' voor het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau.

Voor het oordeel voor deze standaard betreffende de joint degree, zie hoofdstuk 5.

5. OORDELEN JOINT DEGREE

Joint Degree

Het gezamenlijk karakter van de opleiding is herkenbaar en aantoonbaar aanwezig.

Toelichting: Een joint degree is een opleiding die een Nederlandse instelling verzorgt samen met één of meer Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs en die leidt tot een gezamenlijk diploma. De samenwerkende instellingen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opleiding en iedere samenwerkende Nederlandse instelling verzorgt een substantieel onderdeel van de opleiding.

Algemene bevindingen

Het panel heeft in de audit in het kader van de joint degree aanvraag een 'toetsing op gezamenlijkheid' uitgevoerd, e.e.a. conform het 'Protocol voor Nederlandse accreditatie aanvragen leidend tot een joint degree' (versie februari 2011). In dit hoofdstuk is per standaard de beoordeling van het panel opgenomen plus een beoordeling van hoe de opleiding de transitie van de huidige situatie naar de joint degree situatie vormgeeft.

Grondslag joint degree

Aanvragende instellingen voor de joint degree Master MUAD zijn Stichting Hogeschool Utrecht en Stichting Saxion. De beide rechtspersonen (hierna: partijen) hebben een 'samenwerkingsovereenkomst MUAD' gesloten. Beoogde formele start van de opleiding als joint degree is 1 september 2014. In de praktijk werken partijen overigens reeds vergaand samen, formeel echter wordt er tot op heden geen gezamenlijke graad verleend.

Het gezamenlijk aanbieden van de opleiding en graad conform artikel 7.3c WHW heeft volgens de opleiding belangrijke voordelen. Deze zijn door beide partijen ook benoemd in art 3.1 van de door het panel bestudeerde samenwerkingsovereenkomst. Het gezamenlijk aanbieden van MUAD heeft volgens het panel grote meerwaarde. Zowel organisatorisch, in verband met kleinschaligheid van de opleiding, als inhoudelijk: het bundelen van inhoudelijke en onderwijskundige expertise van lectoraten, docenten en hun netwerk.

Bestuur en organisatie

De opleiding MUAD wordt geleid door de Stuurgroep MUAD, waarin een gelijk aantal afgevaardigden per partij vertegenwoordigd is. De twee partijen mandateren ten behoeve van de joint degree opleiding aan de stuurgroep een aantal bevoegdheden, bijvoorbeeld:

- de bevoegdheid tot het benoemen van de leden van de gezamenlijke examencommissie;
- de bevoegdheid tot het inschrijven van studenten alsmede het beëindigen van inschrijvingen;
- de bevoegdheid tot het verlenen van de mastergraad;
- de bevoegdheid tot het vaststellen van vooropleidingseisen en het vaststellen van eisen voor een toelatingsonderzoek.

Tot de taken van de stuurgroep behoren o.a. :

- het leiding geven binnen de opleiding en de onderwijskundige coördinatie;
- het financieel en personeel beheer van de opleiding;
- het onderhouden van relaties met de desbetreffende beroepenvelden.

De overige mandateringen en taken en bevoegdheden zijn opgenomen in resp. art. 4.2 en 4.3 van de Samenwerkingsovereenkomst.

Het panel stelt vast dat men door het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst en het daarbij instellen van de stuurgroep bewerkstelligt dat beide partijen verantwoordelijk zijn voor gezamenlijke aansturing en uitvoering van de MUAD-opleiding.

In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat voor diverse regelingen wordt aangesloten bij gelijknamige reglementen binnen de Stichting Hogeschool Utrecht. Het betreft:

- de Onderwijs- en examenregeling;
- de Inschrijvingsregeling;
- het Studentenstatuut;
- het Reglement Examencommissies;
- het Reglement Rechtsbescherming Studenten.

Het panel acht het slim dat door beide partijen besloten is, dat men gebruik maakt van reeds bestaande regelingen van HU. Zo blijft de administratieve last voor de toch al kleine opleiding zo laag mogelijk.

Kwaliteitszorg

Ook kwaliteitszorg is opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst: Iedere partij verleent haar medewerking aan het ontwikkelen en het bewaken van een kwaliteitsborgingsysteem met betrekking tot de taken en bevoegdheden van het samenwerkingsverband.

Aanvullingen per standaard

Standaard 1

Het gezamenlijk karakter van MUAD op het niveau van de doelstellingen blijkt uit het feit dat de stuurgroep de onderwijskundige coördinatie voor haar rekening neemt en het opleidingsaanbod vaststelt en vernieuwt.

Standaard 2

Het opleidingsprogramma wordt evident in gezamenlijkheid uitgevoerd. Dit is ook vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst (art. 3.2), waarin staat dat iedere partij circa de helft van het curriculum verzorgt. Het panel ziet dit ook in het programma terug. De masterclasses worden verzorgd door HU of door Saxion en het laatste half jaar van de opleiding, waarin de deelnemers aan hun masterproef werken, wordt gezamenlijk uitgevoerd.

Het gezamenlijke karakter blijkt ook uit het feit dat er voldoende afstemming is in het lectoren- en docententeam, bijvoorbeeld in de curriculumcommissie en in bilaterale overleggen tussen docenten en de opleidingsmanager.

Al het onderwijs vindt plaats op de locatie te Utrecht (zie samenwerkingsovereenkomst art. 3.3) en ook de voorzieningen als mediatheek worden van HU betrokken. Dit is ook door de samenwerkende partijen zo afgesproken en vastgelegd.

Standaard 3

Gedurende de audit functioneerde er een examencommissie die enkele masters van HU bediende (zie standaard 3). In het kader van de joint degree, zoals ook vastgelegd in art. 4.5 van de samenwerkingsovereenkomst, wordt er een specifieke MUAD-examencommissie ingesteld, waarin beide partijen vertegenwoordigd zijn. Volgens het panel is op die wijze dan ook geborgd dat het systeem van toetsing, de borging van het eindniveau en de afgifte van diploma's in gezamenlijkheid geschieden.

Transitie van 3 samenwerkende partijen naar een joint degree van 2 partijen

In een migratieplan heeft de opleiding vastgelegd hoe zij na het vertrek van Hogeschool Rotterdam de kwaliteit borgt. Tot eind van het studiejaar 2012-13 levert de HR conform de bestaande overeenkomst haar diensten. In het studiejaar 2013-14 is de expertise van de HR zoals zij die tot nu toe leverde nog op inhuurbasis beschikbaar. Hiertoe is een herverdeling gemaakt van koppels lector-periodecoördinator per masterclass, allen verzorgd door Saxion en HU.

De structurele contacten met de lectoren en lectoraten van HR worden momenteel afgebouwd. Tegelijkertijd is men bezig met het leggen van structurele koppelingen met andere lectoraten binnen HU en Saxion, bijv. het lectoraat 'Nieuwe Energie in de Stad' van de HU. De HR en het lectoraat daarbinnen blijven wel betrokken, maar op inhuurbasis en op een minder formele wijze dan een joint degree overeenkomst bedingt.

Het panel spreekt op grond van dit 'migratieplan' haar vertrouwen uit dat de kwaliteit van het onderwijs geborgd wordt. Het plan biedt het panel overzicht van de bemanning over de masterclasses vanaf studiejaar 2013-14. Thematisch en inhoudelijk blijven de masterclasses ongewijzigd en het panel verwacht op basis van hun cv's/profielen dat de nieuw ingezette deskundigen inhoudelijk geschikt zijn voor hun taak bij MUAD.

Concluderend

De aanvraag voor accreditatie van de opleiding gaat gepaard met een aanvraag voor een joint degree. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat een samenwerkingsovereenkomst is geformaliseerd en dat de benodigde voorzieningen zijn getroffen opdat Hogeschool Utrecht en Saxion er in gezamenlijkheid voor zorgen, dat de opleiding op alle terreinen, programma, kwaliteitszorg, examencommissie, werkveld en studenten, naar behoren functioneert. Het auditpanel adviseert de NVAO daarom de hogescholen toestemming te geven een gezamenlijke graad aan de studenten uit te reiken.

6. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel kenschetst MUAD als een opleiding die, ondanks haar nog korte bestaan, in veel opzichten haar zaken goed voor elkaar heeft: heldere doelstellingen, een stevig maar ook flexibel onderwijsmodel, goede voorzieningen en eindwerken van goed niveau.

Bovendien is de MUAD een opleiding die goed verankerd is in de praktijk. Op niveau van de doelstellingen (ontstaan vanuit een samenwerking van lectoraten en het werkveld), maar ook op programmaniveau. Bovendien beoogt de MUAD met haar afstudeerwerk, ofwel masterproeven, nieuwe kennis vóór de praktijk te genereren. Hiertoe is een thematische onderzoeksagenda opgesteld.

Het team van lectoren en docenten maakte indruk op het auditpanel: een kleine gemotiveerde club, met een zelfkritisch en vernieuwend karakter, ook openstaand voor verbeteringen die de deelnemers aandragen.

Net als de docenten, maakten ook deelnemers en alumni een goede indruk op het panel. Stuk voor stuk bleken dit zeer gemotiveerde professionals. De individuele benadering van deelnemers door MUAD via de coaching & intervisie lijkt een positieve invloed te hebben op hun reflectieve vermogen.

Het panel trof een thematisch ingericht, samenhangend programma waarvan de opzet goede mogelijkheden tot vernieuwing en actualisering biedt. Het programma biedt deelnemers de mogelijkheid de eindkwalificaties te bereiken. Deelnemers, die al minimaal 3 jaar in de praktijk werkzaam zijn, ontwikkelen in de opleiding de kennis, vaardigheden en attitude om in hun vakgebied een leidinggevende of meer verbindende rol te gaan spelen. Zij ontwikkelen o.a. een discipline-overstijgende blik en, leren om te gaan met complexe stadsvernieuwings- of gebiedontwikkelingsopgaven.

Door 'flexibilisering' van de masterclasses (ofwel door die masterclasses per stuk aan te bieden) kan men in tijden van crisis toch studenten aantrekken. Daarmee snijden we een gevoelig onderwerp aan voor MUAD; de instroom. Die is door die flexibilisering stijgend, maar nog steeds beperkt. Door alumni beter als ambassadeurs in te zetten, kan hier wellicht verbeterd worden, deels is dit echter afhankelijk van de crisis in o.a. de bouw- en vastgoedmarkt.

Voor de aspecten internationalisering en onderzoek geldt grofweg hetzelfde: de opleiding heeft hier ideeën over en het panel ziet dit ook terug in het programma. Het nader preciseren en vastleggen van die visie en de ambitie van de opleiding ten opzichte van internationalisering onderzoek is volgens het panel noodzakelijk om het opleidingsprogramma inhoudelijk nog beter te kunnen sturen. Overigens is het panel unaniem van mening dat op beide aspecten in de paar jaar dat MUAD bestaat bewonderenswaardig veel bereikt is.

Het auditpanel is zeer tevreden over de vormgeving en inhoud van het programma, de lectoren en docenten en de voorzieningen. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'goed'. Omdat standaard 1 en 3 naar het oordeel van het auditteam voldoende zijn en er voor de jonge opleiding nog ontwikkelmogelijkheden zijn, komt het auditteam op dit moment tot het eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding.

7. AANBEVELINGEN

- Het panel ziet de internationaliseringselementen in het programma terug. Het panel beveelt aan dat MUAD de visie en de ambitie ten opzichte van internationalisering nader preciseert en vastlegt. Met als doel om het opleidingsprogramma op de internationale inhoud beter te kunnen sturen.
- Ook voor onderzoek geldt dat nader preciseren en vastleggen van de ambitie, een proces dat overigens reeds ingezet is, belangrijk is om de opleiding op dit aspect nog beter te kunnen sturen. De keuze voor kwalitatief case onderzoek verdient nadere onderbouwing en of verbreding.
- Naast het al ingezette marketingplan kan de opleiding nog meer doen om de naamsbekendheid van de opleiding te vergroten. De binding met de werkgevers kan versterkt worden en alumni kunnen meer systematisch ingezet worden als ambassadeurs voor deze opleiding. 'Zorg dat afgestudeerden goed toegang blijven houden tot de kennisbank en organiseer bijeenkomsten voor hen', aldus een alumnus tijdens de audit.
- Herbezinning op de leerlijn praktijkgericht onderzoek is noodzakelijk nu recent de opleiding ook in deelmodules (masterclasses) kan worden gevolgd.
- Doorontwikkeling op het gebied van operationalisering van competenties in leerdoelen en in eindtermen. In de masterclasses van het eerste jaar is dit beter uitgewerkt dan in die van het tweede jaar (bewuste volgorde). Het panel stelt vast dat hier inmiddels een verbetertraject voor is ingezet.
- Het panel ziet dat MUAD bij becijfering van de groepsproducten meestal een gezamenlijk cijfer geeft en in sommige gevallen –als een reactie op bijvoorbeeld een voorval in de groep- individuele cijfers. Het panel geeft mee te overwegen standaard met individuele becijfering te werken.
- Het panel ondersteunt de keuze van MUAD voor de oprichting van een afzonderlijke examencommissie, waarin beide partijen vertegenwoordigd zijn en beveelt aan daarbij aan de basis die de Examencommissie Masters ATI reeds gelegd heeft, te benutten.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-masteropleiding Master of Urban and Area Development Deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

MUAD Competentiematrix. Teneinde de omvang van dit document te beperken zijn de meetbaarheidscriteria, die normaal ook in deze tabel opgenomen zijn, verwijderd.

MUAD HOOFDCOMPETENTIE ONDERZOEKEN										
Dublin descriptoren		Eindtermen; de afgestudeerde.....	Komt aan bod in periode:							
De student laat in communicatie, houding, gedrag en kennis zien bestaande kennis over en van domeinen en actuele casussen in te kunnen zetten voor de onderhanden complexe casus en dat zo optimaal mogelijk op een valide en betrouwbare wijze aan te kunnen vullen met relevante nieuwe kennis. Als professional moet de student in staat zijn bij te dragen aan de kennisontwikkeling op het vakgebied.										
A. Kennis & Inzicht	1	Is in staat op een valide en betrouwbare manier actuele kennis te vergaren.	1		3	4	5	6		MP
	2	Zet bestaande en actuele kennis en bevindingen in voor het eigen onderzoek.		2						MP
B. Toepassen van kennis en inzicht	3	Leverd integrale oplossingen die gerelateerd zijn aan de fysieke, sociale, economische en culturele domeinen.	1	2	3	4	5	6		MP
	4	Past onderzoeksmethoden toe die de multidisciplinariteit en complexiteit in zowel de casus als in de betrokken partijen laat zien.	1							MP
	5	Kan de casus analyseren op verschillende domeinen en kan deze domeinen benoemen / onderscheiden (fysiek-ruimtelijk, demografisch, sociaal-economisch, cultureel en diversiteit, analytisch).	1	2	3	4	5			MP
	6	Ontwikkelt vanuit onderzoeksgegevens verschillende ontwikkelscenario's en kan deze beoordelen.	1	2	3	4	5	6		
	7	Laat zien de eigen werkwijze aan te kunnen passen ('schakelen') aan het benodigde proces van onderzoeken, ontwerpen, regievoeren, in de ontwikkeling van de casus.			3	4			6	
C. Oordeelsvorming	8	Stelt op basis van onderzoeksgegevens binnen de context van de casus, adviezen op.	1	2	3	4	5	6		MP
	9	Weegt scenario's tegen elkaar af en geeft de implicaties daarvan aan.			3	4	5	6		
D. Communicatie	10	Vertaalt onderzoeksbevindingen naar het referentiekader van de verschillende stakeholders	1	2	3		5	6		MP
	11	Kan effectief communiceren voor het verwerven van draagvlak en draagkracht.	1	2	3				6	MP
E. Leervaardigheden	12	Zet onderzoeksbevindingen in voor de eigen visieontwikkeling.	1		3	4	5	6		MP
	13	Is in staat naar aanleiding van eigen onderzoek en in- en/of externe reflectie nieuwe (onderzoeks)vragen te formuleren.	1		3				6	MP
	14	Formuleert eigen (inhoudelijke) leervragen nav de onderzoekservaringen en zo mogelijk ook op het gebied van de gehanteerde onderzoeksmethodiek								

MUAD HOOFDCOMPETENTIE ONTWERPEN & ONTWIKKELEN									
Dublin descriptoren		Eindtermen; de afgestudeerde.....	Komt aan bod in periode:						
Als professional moet de student in staat zijn middels ontwerpen & ontwikkelen bij te dragen aan de kennisontwikkeling op en vanuit complexe casussen.									
A. Kennis & Inzicht	15	Laat zien kennis te hebben van relevante ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, Proces- en Programmamanagement of andere relevante vakgebieden.	1	2	3	4	5	6	MP
	16	Is op de hoogte van relevante actuele internationale ontwikkelingen op het gebied van stedelijke transformatie en kan deze plaatsen in de context van de eigen casus.	1		3		5		MP
B. Toepassen van kennis en inzicht	17	Ontwerpt oplossingen op basis van relevante kaders van partijen, de casus, beheersmiddelen en tijd.	1					6	MP
		a. De op basis van (onder meer) onderzoek geïdentificeerde gemeenschappelijke drager of gemeenschappelijke strategische doelstelling		2	3	4	5		
		b. De belangen van de verschillende stakeholders		2	3	4	5		
		c. De verschillende schaalniveaus			3	4	5		
		d. Verschillende tijdshorizonnen (korte, middellange en lange termijn)		2	3	4	5		
	18	Toont creativiteit in oplossingsgericht denken en werken.	1	2	3	4	5	6	MP
	19	Is in staat een adequaat team samen te stellen en een casus-gebonden werkwijze voor deze casus (mede) te ontwikkelen.			3		5		
	20	Kan optreden als manager van projecten, processen en programma's.		2	3		5		
	21	Draagt zorg voor een communicatieplan voor de onderhanden casus.		2		4	5		
	22	Laat zien de eigen werkwijze aan te kunnen passen ('schakelen') aan het benodigde proces van onderzoeken, ontwerpen, regievoeren, in de ontwikkeling van de casus.		2	3	4	5		
C. Oordeelsvorming	23	Maakt in complexe situaties casus-gerelateerde keuzes die vanuit de eigen positie onderbouwd kunnen worden.	1	2	3	4		6	MP
	24	Weet wanneer andere bestuurlijke niveaus ingezet moeten worden.				4	5		MP
D. Communicatie	25	Creëert, behoudt en verbreedt draagvlak en draagkracht in het proces.	1	2	3	4	5	6	MP
	26	Betrekt relevante partijen bij het proces.	1	2	3			6	MP
	27	Hanteert waar nodig conflicten			3				
	28	Kan over de casus helder en effectief communiceren met alle betrokken partijen.	1	2	3	4	5	6	MP
E. Leervaardigheden	29	Is in staat voor de casus de eigen <i>kennis en ervaring</i> kritisch te beschouwen en additionele kennis en ervaring te traceren.	1	2	3	4	5	6	MP
	30	Is in staat voor de casus het eigen <i>functioneren</i> kritisch te beschouwen en additionele kennis en ervaring te traceren.		2	3	4	5		MP

MUAD HOOFDCOMPETENTIE REGIE VOEREN										
Dublin descriptoren		Eindtermen; de afgestudeerde.....	Komt aan bod in periode:							
Student laat zien voor complexe casussen regie te kunnen voeren door een adequate toepassing van (project-, proces-, programma)managementvaardigheden en zonodig de daarvoor benodigde vakgebieden te bestuderen en in te zetten in deze vaardigheden. Als professional moet de student in staat zijn te laten zien zich continue te ontwikkelen op het eigen handelen.										
A. Kennis & Inzicht	31	Heeft ten behoeve van de casus kennis van relevant project-, proces-, en programmamanagement, communicatie en bestuurskunde.	1						6	
B. Toepassen van kennis en inzicht	32	Voert project- en proces- c.q. programmamanagement.			3		5	6		MP
	33	Maakt afspraken en kan die beoordelen en formeel vastleggen in contracten.			3				6	
	34	Organiseert effectieve reflectieve momenten voor koers en voortgang van de casus.							6	MP
	35	Laat zien de eigen werkwijze aan te kunnen passen ('schakelen') aan het benodigde proces van onderzoeken, ontwerpen, regievoeren, in de ontwikkeling van de casus.		2	3	4	5	6		MP
C. Oordeelsvorming	36	Maakt in complexe situaties casus-gerelateerde keuzes die vanuit verschillende invalshoeken onderbouwd kunnen worden.		2	3	4	5	6		MP
	37	Stelt de strategie of het advies bij als de omstandigheden daarom vragen.		2	3	4	5	6		MP
	38	Weet wanneer andere bestuurlijke niveaus ingezet moeten worden.				4	5	6		MP
D. Communicatie	39	Kan de casus vertegenwoordigen tijdens bijeenkomsten op verschillende niveaus en arena's (in de praktijk: politiek, bestuurlijk, bewoners, etc).	1	2						
	40	Geeft uitvoering aan het communicatieplan		2						
	41	Houdt bij of de ontwikkelde oplossingen in het proces draagvlak en draagkracht hebben.		2	3		5	6		MP
	42	Hanteert waar nodig conflicten			3		5			
E. Leervaardigheden	43	Is in staat voor de casus de eigen kennis en ervaring kritisch te beschouwen en additionele kennis en ervaring te traceren.	1	2	3	4				MP
	44	Is in staat voor de casus het eigen functioneren kritisch te beschouwen en additionele kennis en ervaring te traceren.		2	3		5			MP

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

OPLEIDINGSPROGRAMMA MASTER OF URBAN & AREA DEVELOPMENT

EERSTE JAAR			
PERIODE 1 (10 weken)	PERIODE 2 (10 weken)	PERIODE 3 (10 weken)	PERIODE 4 (10 weken)
REGIE STEDELIJKE ONTWIKKELING	WIJKTRANSFORMATIE	PROJECTONTWIKKELING	BEDRIJVIGHEID
PRAKTIJKPROJECT Ontwikkelstrategie transitiegebied	PRAKTIJKPROJECT Transformatie woonwijk	PRAKTIJKPROJECT Conceptontwikkeling bij functieverandering	PRAKTIJKPROJECT Herbestemming leegstaande kantoren
SEMINARS Regie Stedelijke Ontwikkeling: schakelen tussen publiek en privaat rond actuele thema's Gebiedsontwikkeling in historisch perspectief; verdienmodellen in de 21e eeuw Slow city: kijken naar de stad vanuit verschillende invalshoeken en tijdperiodes Economische dragers van stedelijke ontwikkeling Financiering van stedelijke ontwikkeling De nieuwe rollen van verschillende bestuurslagen Politieke besluitvorming (Nabespreking politiek café; informeel gesprek met bekend politicus) Nieuwe allianties: private blik op de nieuwe tijd Stedelijke ontwikkeling in internationaal perspectief	SEMINARS Veranderend perspectief: van herstructurering naar transformatie Fysieke perspectief: van vastgoed als hoofdsanpak naar middel Sociaal perspectief: ontwikkeling van bewoners Economisch perspectief: de wijk als onderneming Participatie: van informeren tot coproduceren Kunst en cultuur als ontwikkelinstrument Woningcorporaties: internationale context, veranderende rol en toezicht Reflectie van een professional op uw praktijk Leiderschap	SEMINARS Projectontwikkeling in de binnenstad Financiële sturing op nieuwe gebiedsontwikkeling Coöcreatie, collectief particulier opdrachtgeverschap en andere wijzen van vraaggestuurd ontwikkelen Ontwikkelen, bouwen en beleggen: de rollen van private partijen De spontane stad Herbestemming Projectontwikkeling in internationaal perspectief Ruimtelijke, juridische en milieutechnische kaders Samenwerking en flexibiliteit	SEMINARS Bedrijven als economische dragers voor (ruimtelijke) ontwikkeling Herbestemming cultureel erfgoed Herontwikkeling bedrijventerreinen Het nieuwe werken, kantoren en leegstand Ondernemerschap Parkmanagement Duurzaamheid, milieu en energie Bedrijvigheid in internationaal perspectief
VAARDIGHEIDSTRAINING Procesmanagement	VAARDIGHEIDSTRAINING Communicatie bij gebiedsontwikkeling	VAARDIGHEIDSTRAINING Rekenen en tekenen, businesscase	VAARDIGHEIDSTRAINING Businesscase en ondernemerschap
COACHING & INTERVISIE			

TWEDE JAAR		
PERIODE 5 (10 weken)	PERIODE 6 (10 weken)	PERIODE 7+8 (20 weken)
INFRA & RUIMTE	STAD & REGIO	EXCURSIE + MASTERPROEF
PRAKTIJKPROJECT	PRAKTIJKPROJECT	DRIEDAAGSE INTERNATIONALE EXCURSIE
Infrastructuur in de stad	Analyse stadsrandzone	
SEMINARS	SEMINARS	MASTERPROEF
Infrastructuur in de stad	Lokale initiatieven als drager voor nieuwe ontwikkeling	
Masterseesie: de essentie van infrastructuur	Krimp en andere trends	
Snelwegen en spoor: MIIRT	De nieuwe verhouding regio, stad & land	
Case light rail door de stad	Ruimtelijke kwaliteit	
NIMBY! Infrastructuur en de omgeving	Water als drager voor ontwikkeling	
Ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit	Duurzame gebiedsontwikkeling	
Proces, aanblijding en opzetten procesmanagement	Toerisme, recreatie en de impact op ruimtelijke ontwikkeling	
Het bidboek en innovatief en integraal werken aan infra en de stad. (Case A2 Maastricht)	Lagerhuisdebat over de actualiteit	
Infrastructuur in internationaal perspectief		
VAARDIGHEIDSTRAINING	VAARDIGHEIDSTRAINING	
Managementgame	Het nieuwe netwerken	
		COACHING & INTERVISIE

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Programma Master of Urban and Area Development, Hogeschool Utrecht en Saxion 7 maart 2013

	Gesprekspartners (incl. namen en functies)	Auditpanel	Gespreksonderwerpen
08.00 – 08.15	Inloop & ontvangst auditpanel		
08.15 – 09.15	Intern overleg auditpanel		
09.15 – 10.00	<p>Kennismaking MT en vaststellen agenda + Aspecten van nieuwe accreditatiestelsel benoemen</p> <p>Management</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Marius Kiers (Docent/MT – HU) ▪ Tanja Komen – (Opleidingsmanager MUAD – HU) ▪ Marchiene Buiten (Programmadirecteur Academie Techniek & Innovatie – HU) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Drs. R.B. van der Herberg (voorzitter) ▪ Mw. H. Bleijs, BSc (secretaris) ▪ J. Geerling (lid) ▪ E. van Looy (studentlid) ▪ Dr. Ir. M. Oostra (lid) ▪ Ir. Dplg. S. Rousseau (lid) 	<p><u>Gespreksonderwerpen:</u> Samenwerkingsovereenkomst Joint Degree</p> <p>eigenheid opleiding – ambities – hbo-niveau – relatie beroepenveld – internationalisering – onderzoeksdimensie –</p>
10.00-10.15	Pauze		Interne terugkoppeling
10.15-11.15	<p>Docenten</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Marius Kiers (Docent – HU) ▪ Ron Weerheijm (Docent – HR) ▪ Andre Bus (Docent – Saxion) <p>Lectoren</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mirjam Huffstadt (Lector – HU) ▪ Theo de Bruijn (Lector – Saxion) <p>Samenhangende onderwijsleeromgeving</p>		<p><u>Gespreksonderwerpen:</u> Samenwerkingsovereenkomst Joint Degree</p> <p>realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen</p>
11.15-12.00	Inzien materialen toetsen, opdrachten, modulewijzers etc		Interne terugkoppeling
12.00-12.45	<p>Studenten uit 1^e en 3^e jaar</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Anouk-Anne Langeveld (1^e jaars deelnemer) ▪ Laura Zuidgeest (1^e jaars deelnemer) ▪ Els Cortooms (3^e jaars deelnemer) ▪ Sabien Decoodt (3^e jaars deelnemer) 		<p><u>Gespreksonderwerpen:</u> Gezamenlijkheid in het licht van Joint Degree</p> <p>kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten</p>
12.45 – 13.30	Pauze / Lunch auditpanel		

	Gesprekspartners (incl. namen en functies)	Auditpanel	Gespreksonderwerpen
13.30-14.15	<p>Werkveldvertegenwoordiging</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Theo Dohle (RvA-lid / Directeur de Wijde Blik Communicatieadvies) ▪ Dhr Dohle kon niet aanwezig zijn, vanwege een overmacht-situatie. Met hem is na de audit een telefonisch gesprek gevoerd. ▪ Pieter de Jong (RvA-lid / Lid RvB Ymere) <p>Alumni</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Norbert Drenthe (Alumnus / Projectadviseur wijkontwikkeling bij een gemeente) ▪ -Wouter Pijnappel (Alumnus / Beleidsmedewerker Gebiedsontwikkeling - Gemeente IJsselstein) 		<p><u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - niveau</p> <p><u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> o.a. Gezamenlijkheid in het licht van Joint degree kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding</p>
14.15-14.45	Spreekuur docenten/studenten		
14.15-14.45 parallel	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen (binnen gelopen bij 2-daagse training 'rekenen en tekenen')		
14.45-15.00	Pauze		<u>Interne terugkoppeling</u>
15.00-15.30	<p>Lectoren</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mirjam Huffstadt (Lector – HU) ▪ Theo de Bruijn (Lector – Saxion) 		<u>Gespreksonderwerpen:</u> deskundigheidsbevordering/pop docenten – onderzoek doen – lectoraat en kenniskring
15.30-16.00	<p>Examencommissie/toetscommissie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Andre Bus (nieuw lid Saxion) (Docent Saxion) ▪ Ron Weerheijm (Lid Hogeschool Rotterdam) ▪ Pascal Ravesteijn (Voorzitter Masterexamencommissie - HU) 		<u>Gespreksonderwerpen:</u> Gezamenlijkheid in het licht van Joint Degree Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing - - resultaten -
16.00 - 16.10	Interne terugkoppeling: bepaling pending issues Inzien materiaal		Interne terugkoppeling
16.10 - 16.30	<p>Pending issues</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Marius Kiers (Docent/MT – HU) <p>Inzien materiaal</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Samenhang in het programma - Persoonlijke leervraag
16.30 – 17.15	Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling		
17.15	Terugkoppeling; alle betrokkenen aanwezig		

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende deeltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een Evaluatiebureau zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een Evaluatiebureau moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Bij de joint degree aanvraag is uitgegaan van het 'Protocol voor Nederlandse accreditatie aanvragen leidend tot een joint degree' (versie februari 2011).

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de deeltijd variant. De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Verantwoording keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditpanel een deel van een vaardigheidstraining bijgewoond.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO; waaronder:

- Kritische reflectie MUAD;
  - Studiegids MUAD;
  - Organigram instelling / Organigram opleiding;
  - Overzicht eindkwalificaties in competentiematrix;
  - Schematisch programmaoverzicht;
  - Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen in dagprogramma's en periodehandleidingen, met vermelding van
    - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten;
  - Onderwijs- en examenregeling – OER (HU);
  - Overzicht van het ingezette personeel incl naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid;
  - Overzichtslijst van *alle* afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar;
  - Overzicht van de contacten met het werkveld (o.a. Raad van Advies, gastdocenten).
  - Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
  - Verslagen overleg in relevante commissies / organen (examencommissie, raad van advies, bila-verslagen docenten-opleidingsmanagement etc);
  - Documentatie over student- en docenttevredenheid;
  - Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (toetsen, presentaties, reflectieverslagen, opgaven e.d.) en beoordelingen;
  - Literatuur en overig studiemateriaal;
  - Onderwijsbeleidsplan of soortgelijk(e) document(en);
  - Onderzoeksagenda;
  - Leerlijn praktijkgericht onderzoek;
  - Informatie internationaal SUSREG-project;
  - Marktonderzoeken MUAD;
  - Personeels(beleids)plan of soortgelijk(e) document(en);
  - Voorzieningenplan of soortgelijk(e) document(en);
  - Documenten m.b.t. kwaliteitszorg (o.a. Kwaliteitszorgbeleid HU, verslagen interne audits en verbeterplan);
  - Samenwerkingsovereenkomst Joint Degree (zowel oude als nieuwe versie);
  - Migratieplan + CV's nieuw in te zetten personeel;
  - MUAD Toetsplan;
  - Toetsbeleid van de Faculteit (FNT) + toetsbeleid MUAD;
  - Jaarverslag Examencommissie;
  - Formulier Intakegesprek MUAD.
- Door het panel bepaalde representatieve selectie van (15) afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering.
Overzicht van 15 afstudeerwerkstukken op studentnummer:

1578044	1579453	1598450
1578041	1578062	1578060
1051091	1578068	1598346
1578035	1034104	9150164
1045712	1578069	1198315

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditpanel laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student- zaken
Voorzitter, Drs. R.B. van der Herberg	x					
werkvelddeskundige mw. J. Geerling		x	x	x		
Vak-/ werkvelddeskundige Mw. Arch. D.P.L.G. S. Rousseau		x	x	x	x	x
Vak- / werkvelddeskundige mw. Dr. Ir. M.A.R. Oostra		x	x	x	x	
Studentlid mw. E. van Looij						x
Secretaris mw. H. Bleijs, BSc	x					

Op 26 februari 2013 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel voor de hbo-masteropleiding Master of Urban and Area Development (001516)- Hogeschool Utrecht en Saxion Hogescholen.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Van der Herberg is partner bij Hobéon. Van der Herberg treedt op als voorzitter van auditpanels bij de accreditatieonderzoeken die door Hobéon Certificering worden uitgevoerd in het hoger beroepsonderwijs. Daarnaast adviseert hij het voortgezet onderwijs, o.a. op basis van zijn specifieke kennis van dit type onderwijs, bijvoorbeeld in kwaliteitsaudits en ketenreviews. Hij is gecertificeerd Lloyds lead auditor kwaliteitssystemen. De heer Van der Herberg is reeds eerder betrokken geweest bij een Joint Degree accreditatieaanvraag.
2	Mevrouw Geerling studeerde Civiele techniek aan de Technische Universiteit Delft. Zij heeft als projectleider bij Movares en GeoDelft gewerkt en werkt momenteel als projectmanager grote en complexe infrastructurele projecten bij ingenieursbureau Witteveen & Bos.
3	Mevrouw Rousseau studeerde in 1985 af in de richting Architectuur aan de Architectuur School van Paris-Belleville (Fr). Momenteel is mevrouw Rousseau als docent aan de afdeling Stedenbouw van de TU Eindhoven verbonden en als gastdocent aan de TU Delft en de Academie voor Architectuur en Stedenbouw te Tilburg. En aan verschillende architectuurscholen in Frankrijk (o.a. Bordeaux, Toulouse). Daarnaast is ze werkzaam als zelfstandig internationaal adviseur/architect/onderzoeker.
4	Mevrouw Oostra studeerde in 1994 af aan de TU Delft; opleiding Bouwkunde richting stedenbouwkundig ontwerpen. Daarna werd zij daar aangesteld als AIO en volgde onderzoeksgerichte scholing. Na haar studie werkte zij onder meer als architect. In 2001 rondde ze haar onderzoek aan de TU Delft af met een proefschrift over productinnovatie in de bouw. Ze werd gastonderzoeker aan Ball State University Muncie (Indiana) en gaf gastcolleges aan Bouwkunde op de TU Delft. Vervolgens werkte ze als senior beleidsmedewerker productontwikkeling een groot bouwbedrijf en als senior-onderzoeker bij TNO. In 2011 werd zij Lector Ruimtelijke transformaties aan de Hanze Hogeschool Groningen.
5	Mevrouw Van Looij is vierdejaars student Stedenbouw aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Daarnaast is zij werkzaam als urban designer bij Karres en Brands.

Secretaris/Coördinator

mevrouw H. Bleijs, BSc	Gecertificeerd NVAO Oktober 2010
------------------------	----------------------------------

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Dhr Drs. R.B. van der Herberg

is als voorzitter/~~deskundige~~/studentlid/secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master of Urban Area Development (MUAD)
(hbo master)

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Denklaag

Datum:

14 jan 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Jantien Geerling

Pastoorstijk 6

7433 DK Schalkhaar

is als voorzitter/deskundige/studentlid/secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Urban Area Development

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: *Deventer*

Datum: *28 januari 2013*

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

ELS VAN LOOY
NIEUWENDIJK 77-2 1012 MC AMSTERDAM

is als voorzitter/deskundige/studentlid/secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

MASTER OF URBAN DEVELOPMENT (HOOGESCHOOL UTRECHT - SAXION - R'DAM)

aangevraagd door de instelling:

HOBÉON

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

AMSTERDAM

Datum:

21-01-2013

Handtekening:

E. van Looy

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mieke Oostra, Oerboeicop 36^a Schoonrewoerd

is als voorzitter/deskundige/studentlid/secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master of Urban Area Development

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Utrecht

Datum:

21-12-2012

Handtekening:

Mieke Oostra

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)

Sophie Rousseau, Walenburgerweg 94b, 3033 AH Rotterdam, Nederland

is als voorzitter/deskundige/studentlid/secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master of Urban & Area Development (MUAD) van de Hogeschool van Utrecht

aangevraagd door de instelling:

NVAO

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: **Rotterdam**

Datum: **9 Januari 2013**

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mw Hanneke Bleyjs Bsc

is als ~~voorzitter/dekundige/studentlid~~ secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master of Urban Area Development [MUAD]
hbo-master

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Utrecht

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Den Haag

Datum:

11 januari 2013

Handtekening:

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl